

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:
= Megállapodás szerint.

Nyilttér soronként 1 K.

Kéziratokat
nem küldünk vissza

Polgártársak!

Alig mult el három éve, hogy a darabontok a nemzet testén élőködtek, ismét válságban van az ország. A magyar nemzet igaz és jogos követelését, az önálló magyar nemzeti bank felállításának törvényen alapuló jogát akarják Bécsben megtagadni azzal a jelszóval, hogy az önálló magyar nemzeti bank a magyar nemzet többségének nem kell, a magyar ezután is zsellérje akar lenni az osztráknak. Ausztriának minden nemzete összefog ellenünk, sirunkat akarnák megásni; és mi hallgatunk, zsebredugott kezekkel várjuk a sült galambot.

Néma gyerekeknek az anyja sem érti a szavát.

Óriási küzdelem előtt állunk! Az önálló magyar nemzeti bank felállítása az egész nemzet óhaja és hogy ezt megtudhassa Bécs, hogy szavunk eljuthasson a trón zsámolyáig, jőjjetek el mindnyájan a Zalaegerszegen, a piac téren f. hó 17-én (vasárnap) délelőtt 11 órakor tartandó

népgyűlésre,

ahol — mint a központ kiküldöttjei — a következő országgyűlési képviselők lesznek jelen: Balogh Ernő, gr. Batthyány József, Csizmazia Endre, Dobrovics Milán, Eitner Zsigmond, Filipich Lajos, Holló Lajos, Kovács János, Laehne Hugó, Lovászy Márton, Markos Gyula, dr. Nagy Dezső, Putnok Mór, Szentiványi Gábor, gr. Teleky Arvéd, Világhy Gyula.

Jogos küzdelmünk élén áll vármegyénk nagynevű és legmagyarabb lelkű főispánja, gróf Batthyány Pál, a nagy vértanu ivadéka; kövesse zászlóját minden igaz magyar. Jőjjetek el mindnyájan pártkülönbség nélkül, mert nincs az a küzdelem, amely, ha kitartás van a lelkekben, diadallal ne végződne!

Zalaegerszeg, 1909. október 12.

Hazafias üdvözléssel

A Zala vármegyei Függetlenségi- és 48-as Párt Elnöksége.

Bankgyűléskor.

A függetlenségi és 48-as párt mintegy szakítva félszázados harcmodorával, letért a közjogi grávémpolitika kevés eredményel taposott ösvényéről és a reális politika terére lépett.

Önálló gazdaságpolitikai berendezkedés: önálló magyar nemzeti bank, önálló vámterület, az államvagyonnak, pénzügynek nemzeti szellemtől áthatott, alkotmányos,

becsületes kezelése, előnyös, okos kereskedelmi és vámpolitika a célja ma minden igaz 48-as politikusként és kell, hogy ezen elementáris erővel megindult gazdasági harcban az egységes egész magyar nemzet mint egy ember álljon vezérei mögött.

Mert harc folyik itt, életre-halálra vitt harc, a melyet a gazdasági öntudatra ébredt magyar nemzet vív sok százados kizsákmányolója, Ausztria ellen.

A harc homlokterében, az eddigi káros gazdaság-politikai egyezmények dátumszerinti sorrendje következtében, ezidőszert az önálló magyar nemzeti bank áll.

Balga volna az, a kinek még azt is magyarázni kellene, hogy miért fontos, sőt nélkülözhetetlen az államháztartás szempontjából az önálló magyar nemzeti bank. Fenn tudók-e csak pár napig is tartani a mi egyszerű polgári háztartásunkat olyan pénz nélkül, a mely felett függetlenül és kizárólag csak mi magunk rendelkezünk, tudnánk-e céltudatos, eredményes gazdálkodást folytatni, ha minden garasért ellenséges szomszédunkhoz kellene futkosni? Életnek, létnek volna-e egyáltalában nevezhető ez a folytonos nélkülözés és megalázkodás között váltakozó tengődés?

Nem. Rabszolgaság, pokol volna az ilyen élet.

Élhet-e most már egy nemzet, egy állam a nélkül, hogy olyan pénze legyen, a mely felett függetlenül és egyedül csak ő maga rendelkezik, azaz hogy önálló nemzeti bankja ne legyen? Képzeltető-e, hogy hazánk önálló államisága kellőképp kidomborodjék, amikor nincs önálló háztartása, amikor minden garasért a szomszédba, az osztrák magyarnak nevezett, de minden izében kizárólag csak osztrák bankba kell szaladgálni? Jobban mondva — csak kellene, mert mi nem is megyünk oda pénzért sohasem. Hiába is mennénk. Nemzeti céljainkra ugy sem adnának egy fillért sem, így legalább megtakarítjuk az alamizsnálkodó megalázkodás és elutasítás szegényét. Ennek pedig Bécsben csak örülnek, mert így annál zavartalanabban használhatják fel a mi pénzünket az osztrák nagyhatalmi hóbort örületes hazárdjátékában, a melynek asztalánál a magyar parlament s a delegáció csak a kussoló kibic szerepét tölti be.

Hogy miként intézik el a mi pénzünkön és vérünkön, megkérdezésünk nélkül a külügyi rövidlátás által felidézett bonyodalmakat, azt pár hónappal ezelőtt már láttuk és ugye lehet, pár évtizeden keresztül még érezni fogjuk. Most pedig pottom egy milliárdról van szó, a mit a »Meine Armee« becses molochja részére megint csak a »hű magyar népem« fog kiizzadni.

Csak hogy — mondjuk mi — lesz ám esze a magyar parlamentnek is és nem szavazza meg sem az osztrák császárnak, sem a Tósztmondó nagy Vilmosnak (előzük meg a históriát az epiteton adásban) kedvéért minden ellenszolgáltatás nélkül a hadügyi milliárdot.

Igen ám, de — mint a tapasztalat mutatja, még ravasszabb esze van ám az osztrák császárnak és a melldöngető parlamentet egyszerűen meg sem kérdi.

Jertek kedves Ferencz Ferdinand, Aerenthal, Wekerle stb., — baj van: a disznó szerb tövis merészkedett belecsiklandozni nagyhatalmi talpünkba!!

A »Salus rei publicae (recte dinastiae) suprema lex« elvével minden 67-es közjogi törvénynek ki lehet huzni a méregfogát, kész a szükséghitelművelet, kész a szükségutalványozás, készülnek a dreadnoughtok, új ágyuk, gépfegyverek, katonai léghajók, automobilonok, táborigonyhák, hátultöltő generálisok (pardon a botlásért, nem vagyunk szakértők, csak annyit tudunk, hogy a mi osztrák, az mind hátultöltő) és a pénz már el is van költve, mi meg azzal akarunk nemzeti engedményeket kiforszírozni, hogy melldöngetéssel és tenyérköpéssel kísért fenyegetőzést hallatunk, így meg amugy, nem adunk sem pénzt, sem katonát, sem ágyut . . .

Hát nem abszurdum ez?! Nem a legközönségesebb becsapás, nem szemfényvesztés ez?!

Hanem hát, kérdi a hű magyar nép, hol van ilyenkor a legalkotmányosabb király? Miért nem veti fel büszkén felkent, koronázott fejét, miért nem emeli fel tiltóan jogartartó karját és miért nem csördít bele ebbe az alattomos manipulációba?

A magyar király?!

Szegény magyar nemzet! Hol van a te királyod! Ott uralkodik a közjogi könyvek és törvények betűbirodalmában és elnemi-

tott, meghalt lelkiismeretévé lett az osztrák császárnak . . . Ott, ott van a magyar király, csak hogy szabad szemmel nem lehet látni az osztrák császártól, ép úgy, mint a magyar bankot az osztráktól . . . Majd a 67-es koncentráció kitalálja beköszöntő nemzeti vívmányként azt a közjogi Röntgen sugarakkal beállított messzelátót, amellyel Budavár fokáról, kedvező időben meg lehet látni a — Burg dohos oldalát. . .

Ennek a közjogi és gazdasági tragikomédiának készül véget vetni a függetlenségi párt akkor, mikor követeli az önálló magyar nemzeti bankot, a mikor követeli, hogy sok százados verejtékezésel összegyűjtött aranyunkat hazahozzuk. Adjunk önálló bankot a magyar királynak. Miért lenne éppen a mi királyunk pénz és bank nélkül, miért éppen neki ne legyen szava az európai koncertben?! Miért ne álljon éppen a mi nemzeti aspirációnk mögött egy hatalmas önálló bank? Badar beszéd az, hogy az önálló banktól tönkre megy az ország, hogy káros lesz az, ha a pénzünk a magunk zsebében lesz és nem a szomszédéban, hogy pénzünk értéktelen lesz a külföldön. Ha a magyar buza, liszt, bor első tud lenni a világkereskedelemben, ha a magyar elme érvényesülni tud (eddig, sajnos, idegen pénzen!) a találmányok terén, a művészetben, akkor nincs okunk attól rettegni, hogy a kellő érfedezettel bíró magyar bankó ne legyen kelendő a külföldi pénzpiacra, amikor a független magyar nemzetnek a külföldön megismerttetendő és az ércnél becsebb becseletes államisága garantál azért.

Hiszen ha az önálló banktól tönkre menne a magyar, akkor azt nem elleneznék éppen Bécsben, sőt ezüst tálcán kínálnák nekünk, akárcsak a Kristóffy receptje szerint való választói jogot.

Szentgyörgyhegyi szüret.

Dicsérje más a „Kárpátoknak, fenyveseknek vadregényes táját“. Értem, ha a költő a délibábos egü tenger sik vidékért lelkesedett. De nekem csak szűkebb hazámnak, ennek a zalai Balatonpartnak bűvös-bájos tájéka tetszik.

Hogy elbolyongok napszállatán a sümegi uton, el-elnézem az elem táruó panorámát, ezeket a sajtáságos alakú, magános, sik vidékből előszökkenő szépséges hegyeinket és szinte hallom a szavukat. Halápi hegy, Csobánc, Badacsony, Szigligeti hegy, Szentgyörgyhegy mintha mondának: Mi magunkban állunk. Testvéreink távol; társunk, gyámoluiak nincsen. Nem simulhatunk egymásra, vállainkat egymásra nem hajtjuk, mint körülöttünk más hegyek. Eget-földet rázó viharban szült minket mindannyiunk közös anyja, a föld, míg az örök két ellenség: tűz és víz vívta egymással rettenetes harcát évezredeknek előtte. És ennek a küzdelemnek nyomát viseljük mi örökké, mert kemény kőpáncél fedi testünket. De a rideg burk alatt meleg a szívünk. Lejtünk oly szelid, mintha csak hívná az embert, intene neki: Jőj hozzánk. Szívesen megosztjuk veled mit utraválóként adott nekünk földanyánk. Fáradj, izzadj! Tanuld meg tőlünk, kik szintén őselemek harcának szülöttei vagyunk, hogy küzdelem nélkül nincs a teremtsében élet. De ha

Ellenkezőleg, gazdasági megerősödés és az fog következni, hogy a külföld megismer bennünket, valóságos hús és vérből való ország leszünk, amely nem a mellét döngetheti csupán, amikor a sikra kell lépnie, hanem bizalommal üthet rá jól ellátott zsebére; önállóan, mint ügyleti fél lépünk fel és nem mint portéka szerepelünk, amikor más alkuszik a bőrünkre, — nem leszünk többé olyan ország, a melyről csak a történelmi ószerekek tudják hogy létezik; élet költözik alkotmányjogi intézményeinkbe és azok sem töltik be többé a közjogi mumiák szerepét.

Addig azonban, míg ide jutunk, hosszú harc áll előttünk. Ellenségünk nemcsak mindaz, ami osztrák, hanem az is mind, ami hatvanhetes. Aki nincs velünk, az ellentünk van. Nem megyünk fejfel a falnak, de tiszta vizet öntünk a pohárba. A nép millióinak kell velünk lenni, hogy követelésünk bárdjával sikeresen dönghessünk azokon a kapukon, ahol a vezérek maguk süket fülekre találtak. A nép milliói tudják csak megértetni azt, amire a történelem tanít, hogy azok az uralkodók, akik nem hajoltak meg saját nemzeteik jogos követelése előtt, mindig kénytelenek voltak meghajolni — idegen nemzetek előtt. . .

Döntés előtt.

Érezzük mindnyájan, hogy a nemzet erejének javát leköti, a figyelmet egy irányba tereli a napi politika, a közjogi küzdelem, amely végzetes államjogi kapcsolatunkból sarjad ki.

Tudjuk jól, hogy sorvaszt, gyötör bennünket ez a harc, mert a nagy közgazdasági és kulturális célok szolgálatára sem erőnk, sem időnk nem marad. És mégis meg kell ezt a harcot vívni, mert amíg a közjogi helyzet nem tisztázódik, addig a közgazdasági téren való munka meddő, vagy pusztá elmélet marad, amely pozitív eredményeket nem terem.

A kiegyezés keserű tanulságokkal szolgált. Igaz, hogy nyomában fellendülés következett,

nem kíméled orcád veritékét, megjutalmazunk. Ha szőtféjted a testünket fedő kőburkot, vékonyka, gyöngye szőlőgyökérszálnak is odaadjuk a bennünk rejtőző őserőt: a tüzet. Miként a darabka szén, mely a tengernyi mélység ölén megőrzi azt a meleget, amellyel sok ezer esztendő forróbb napja az őserdők familliárdjainak adott életet: azonképpen a mi rögünk ma is takargatja azt a tüzet, ami borzalmas erejével a föld mélyéből erre a világra hozott bennünket. Ezt a tüzet mind-mind odaadjuk az apró kis szőlőbogyó levébe, hogy életet, áldást, kedvet, vidámságot adjon neked, ember!

Mikor egy ilyen sétámról hazatértem, így gondolkodtam magamban: Ha ezek a hegyek ilyen szívesen invitálják az embert, miért ne fogadjam el a meghívásukat?

Ők jóval régebben vannak ezen a tájra, mint én, nekem kell hát vizitelnem náluk. Mohamed alighanem volt olyan derék gyerek, mint én s mikor azt látta, hogy a hegy nem megy hozzá, tehát ő ment a hegyhez.

Evvel a fényes okoskodással sikerült meggyőzőnöm magamat, kiválasztottam hát a szépek közül a legszebbet s elmeatem hozzá, a Szentgyörgyhegyéhez.

Szüreti időben, szép őszi délután utnak eredtem. Vigan mentem, mert tudtam, hogy szívesen látott vendég leszek. Nem is csalódtam!

de amint a haladás nagyobb dimenziókat öltött, amint a nemzeti öntudat felébredt s önállóságra vágyott, azonnal szembetűnő lett, hogy a fejlődő nemzeti élet nem fér meg a kiegyezés által teremtett korlátok között. A nemzeti akarat, a törvényhozás és kormányzás a maga megnyilvánulásában és munkájában hol itt, hol ott ütközött bele egy tilalomfába, amelyet a monarchikus kapcsolat állított az államélet és a nemzeti haladás ösvényére. Kerülő utakat kellett keresni, vagy nagy árt fizetni egy kis részért, amelybe belebujt Magyarország nem egy fontos érdeke.

Alkudozás, formula keresés, kapkodás jellemezte a közösügyes politika utolsó napjait.

Ennek az iránynak le kellett törnie a magyar nemzetnek nyitlan, egyenesen és őszintén rá kellett térnie a 48-as politika alapjára. Elvégre az egész közösség és az annak alapján megteremtett mai kiegyezési helyzet az eset-ről-esetre kötött alku tartotta fenn. Mihelyt az alkudozás odáig fejlődött, hogy gőgös prepotenciával csak a másik fél akarta diktálni a feltételeket s lakójaival örökös lekötöttségben szertette volna tartani a nemzetet, amely elől még a természetes fejlődés lehetőségét is elzárta: akkor meg kellett törnie a 67-es kiegyezés erejének s jogaink tudatában a 48-as program teljes tisztaságának dialaláló kell dolgoznuak mindnyájunknak.

Bécsben sok magasan hordott fej föl most a gondoktól. Azon gondolkodnak: miként lehetne a 67-es politikát újból felvirágoztatni. Most kell eldölnie annak, hogy az ország vezetése 67-es, vagy 48-as elvek szerint törtéjék-e. Bécs most fog nyilatkozni afelől, hogy elég éretteak tartja-e a magyar országgyűlés többségét a kormányzásra. Most fog eldölni, hogy mi erősebb: a magyar érdekek elleni gyűlölet, vagy pedig a féltve őrzött nagyhatalmi ábránd esetleges megtörésétől való félelem.

A nagyhatalmi állás az a bálvány, amelyért Bécs nagy áldozatokra kész. Népeket áldozott fel már a bálványának s talán még annyira is megjön a józan esze, hogy belenyugszik a változhatatlanba és nem akadályozza meg Magyarország gazdasági függetlenségét, csak hogy a nagyhatalom érintetlen maradjon. Talán belenyugszik abba, hogy Magyarország további sorsának intézése csakis negyvennyolcas elvek alapján lehetséges. Aminthogy tisztában van ma ezzel Magyarországon minden párt és minden gondolkodó ember.

A pártok s a kormány már levonták a következtetéseket. Elismerték, hogy most már csak a függetlenségi párt követhetetik a kormányzásban. Az egyetlen párt, amelynek a mai kor szelleme szerint lérvagosultsága van. A többi elavult maradványa a múltnak. Praktikus értékük a nemzetre nézve nincs.

Szegény jó Szentgyörgyhegye! A szőlőfürtjeiben koncentrált vulkánikus melegből már nem sokat adhatott nekem, de erről igazán nem ő tehet. Ő neki olyan mindegy volna; de mások előbb jöttek. Hanem azért az én számomra is tartogat a kincseiből.

Azt, amit más el nem vehetett.

Gyönyörűsége októberi napsugár, mely még fénylik, de már nem éget, még egyszer bearayozza az őszi pompájukkal ékes szőlőtőkét. Mintha a nap utolsó melegével még vigasztalni akarná neveltjeit, a szőlőleveleket, amiken ott tarkálk az enyészet jele: a déresipés szinompája, valamikép a beteg ember arcán oly sokszor a szép, kerek pirosság. Alóluk meg kikanalikal, mosolyog az aranyos sárga, vagy hamvas kék szőlőfürt, igazi szimboluma az egészségnek, vidám életnek. — Jobbról-balról ily környezetben baktattam föl a hegy lassan emelkedő lejtőjén s alig vettem észre, már a hegy derekán, egy piciny, esöndes kis kápolna előtt álltam.

Beakartam menni Zárva volt. Minek is lett volna nyitva? Itt pantheista az ember; meglátja az Istent templom nélkül is a mindenségben; de meg templomban voltam künn is, a világnak legszebb templomában, szentgyörgyhegyében a természet szépségének. Valóban: a kápolna mögött fölöttem a hegy ormának bazalt-oszlopai, a „küzsákok“, mint óriás orgonának

ziókat öltött, a önállóságra hogy a fej- a kiegyezés nemzeti aka- maga meg- itt, hol ott elyét a mo- llamélet és a utakat kel- tni egy kis zág nem egy

pkodás jelle- napjait.

nie a a ma- és őszintén lapjára. El- nak alapján etet az eset- Mihelyt az rös prepoten- ktálni a fel- tségben sze- mely elől még is elzárta: egyezés ere- s programm dolgozunk

j föl most a ként lehetne ztatni. Most ág vezetése történetjék-e. hogy elég gyűlés több- ldőlni, hogy eni gyűlölet, almi ábránd

y, amelyért ket áldozott g annyira is szik a vál- meg Magyar- csakhog a Talán bele- ág további toleis elvek eztaban van árt és min- nták a kon- t már csak a kormány- k a mai kor A többi aktikus ér-

szőlőfűrtjei- már nem zán nem ő de mások zámomra is

mely még szer beara- szőlőtökét. vigasztalni amiken ott és szinpom- n oly sok- meg kikan- nagy hamvas egészségnek, y környezet- melkedő lej- gy derekán, tt álltam.

inek is lett ber; meg- mindenség- n kün is, szentegyhá- Valóban: a ának bazalt- orgonának

A legközelebbi napokban kell eldőlnie annak, hogy amit az ország közvéleménye megállapított, azt Bécsben is megértették-e? Be- látták-e, hogy hatvanhetes kormányzás a mai Magyarországon tisztára lehetetlenség, mert bármely hatvanhetes alapon álló kormány minden perében elháríthatatlan akadályokba ütköznék.

Bécsnek ma már csak két dolog között lehet választani: a 48-as politika és az erőszak között. A 48-as politika ma a célszerű és az egyedül lehetséges irány. Ha célszerűen választanak s azokat bízzák meg az ország ügyeinek vezetésével, akiknek hatalmukban áll azt tényleg vezetni is, akkor a Monarkia integritásán csorba nem esik s biztosítva lesz a hasznos munka; ha azonban elvakultságunkban, a 48-as eszméktől és a Kossuth névtől való félelmükben az erőszak bizonytalan útjára lépnek, akkor a közösség napjai meg vannak számlálva s rövid idő alatt be kell következnie a szakítás, a különválás harcokkal tele idejének.

Most dől el a Monarkia sorsa. A békés együttműködés, avagy a késhegyig menő haro idejének elkövetkezése. Minden attól függ, hogy odafönn Bécsben milyen szemmel nézik a magyar nemzet kiválmait. Ha tisztán látnak s nincsenek elvakítva olyan eszközökkel, amelyek ellenében mi tehetetlenek vagyunk, akkor egy szebb jövő virrad reánk. Ha azonban vakossággal veri meg őket a végzet s gyűlöletük erősebb a józan ész szavánál, akkor következik az erőszak, amelynek a nyomán ott kísért a nagyhatalmi bálvány porba omlása.

A magyarok Istene világosítsa meg a sötét elméket és edzze meg a mi szíveinket.

A vármegye székhelye és székháza.

Valahányszor Zalaegerszegre szölit bennünket vidékieket a hivatással járó kötelesség, mindannyiszor kifakadunk a rozsvasuti összeköttetés ellen. Bizony sokszor zokon esik, hogy egy óráig tartó dolog miatt fél napok-szám a vicinálison döcögünk, sokszor pedig félnapig kell tétlenül várunk, amíg visszautazhatunk, holott egy kis menetrend változtatással az összes mizériákon segíteni lehetne.

Azt hiszem, a vármegye közléte is élénkebb lenne, ha a székváros megközelítése nem volna annyira nehéz. Mert bizony a messzebb vidékeken lakók részéről nagy áldozatot és fáradságot igényel a közügyekben való részvétel. Sok bizottsági tag csak akkor megy el a gyűlésekre, ha a vidékét, vagy családját érdeklő kérdés forog a szőnyegen. Amit zokon sem lehet venni, ha a menetrendbe nézünk s tekintetbe vesszük

megannyi sipja, mintha e szépség himnuszát zengték volna.

Körültekintek. Szemem nem találja nyugtát. Amerre csak tekintetem vetem, minden tájék felől ezernyi szépség int felém. Itt legelőbb az Eger völgye, hol buja, zöld fű között, mint fúrge pici kigyó siklik tova az ezüstös kis patak, sietve biztos rejtékebe, a Balatonba. Eötvös Károly ezt az Eger vizének tájékát a magyar Tempe völgyének nevezi csudásan szép balatoni utleírásában. Nem lep meg, hogy ő is klasszikus képre gondolt, amint ezt a tájéket látta, mert csak ez a fenséges, mythikus világ- ból vett példa adhat megközelítő képet róla. Ilyennek képzelem én is az Olympust, mint amilyen itt a völgy szélén a Badacsony. Északi oldala, amely ide látszik, komor büszkeséggel, zordan tekint a Bakony felé, ahonnan időnkint sivitó szél rázza meg a tetejét borító erdőt. Mintha itt trónolna mogorva fenségében a villámokat szóró Zeusz Kroniosz. De ime, amint nyugot felé elhajlik a lejtő bájos ivben, egyre szelidül a hegy ábrázata, mig nem délnek ott ahol lábát simogatja csillogó hullámaival a Balaton, ugy mosolyog, mint amily derült az Odüsseának vagy akár Offenbachnak hellén világa. Csupa napsugár, csupa szín, fényesség.

Innen felől a hegy ormán nem a menydörgések atyja, hanem a vidám, kedélyes Zeusz ural-

a kényelmetlenséget és időpazarlást, amit az utazás okoz.

Őszintén be kell vallanunk azt is, hogy a vármegye legnagyobb részét Zalaegerszeghez sem gazdasági, sem egyéb életbevágó érdekek nem fűzik. Pusztán csak mint a vármegye és az ezzel kapcsolatos hivatalok, hatóságok székhelye bír ránk nézve fontossággal a város, amelyet központon kívüli fekvése mellett — amint fent is mondtam — kedvezőtlen vasuti összeköttetés is elzár tőlünk.

Ezen bajok dacára azonban ma már senki sem gondol komolyan arra, hogy a vármegye székhelyét Zalaegerszegről elvigyék. Ez még ijesztgetésnek is naiv dolog. Zalaegerszeg évszázados hagyományok alapján mint vármegyei székhely rendezkedett be. Ezen alapul gazdasági élete, fejlődése és jövője. Eltekintve tehát minden egyéb szemponttól, a gazdasági rázkódtatás miatt, amely a székhely áttételével járna, nem lehet komolyan feltenni azt, hogy ebbe a merész dologba bármelyik illetékes faktor bele merjen kapni. Nem hihető, hogy akár a vármegye vezető körei, akár a törvényhatósági bizottság a kérdést még csak fel is vetnék; de ha mégis megtörténnék, nem akadna kormány amely az elhatározást szankcionálná.

Itt ott hallatszott már évtizedekkel ezelőtt is, hogy Nagykanizsa szeretné a vármegye székhelyét megkaparítani. Ez is félig meddig mese, ami söröző asztalok diskurzusaiból és szóbeszéd- ből sarjadzott ki. Volt egy rövid idő, amikor komoly emberek is hittek az áthelyezés lehetőségében, de hamarosan letettek a gondolatról. Amint én tudom, ez hivatalos formában, illetékes fórumok előtt soha meg sem fordult. Néhány évvel ezelőtt szintén végigfutott a vármegyén az a hír, hogy a székhelyet Nagykanizsára helyezik. A királyi biztos szereplésével volt kapcsolatban ez a gazdátlan kőzsa hír, aminek a oelzátát lehetetlen volt félreérteni. Meg akarták vele ijeszteni a zalaegerszegieket, ami annak idején — legalább ugy hallottam — egy kissé sikerült is. Legalább a volt polgármesternek a királyi biztossal szemben tanúsított magatartását azzal indokolták, hogy a várost fenyegető veszedelmet akarta elhárítani. Ma már tisztában vagyunk azzal, hogy kir. biztos fenyegetése is csak üres madárijesztő volt, ha ugyan egyáltalában elhangzott az a fenyegetés és azt a legutolsó pessimizmussal is komolyan lehetett venni.

A kir. biztos garázdalkodásának idejében is akadt Nagykanizsán néhány ember, akik már örömmel látták lelki szemek előtt az átvonulást. Ha mertek volna, hozsánát kiáltottak volna a biztosnak, aki a vármegye székhelyét hozza. De ezek nem a számottevő férfiak közül kerültek ki. Tehát amint akkor nem volt, most sem

kodik, ki együtt dévajkodik az embereket összeveszítő, megrézfáló, perpatvarkodó istennel, istennőkkel, erdejében pajzán drúádok, gnómok esintalankodnak s Bacchus örül vig cimboráival: sylenusokkal, faunokkal a nektárnak: a bada- csonyi bornak.

Nem is esoda, ha errefelé tekintve oly mosolygós az ábrázata ennek a vén Badaacsonyak, hiszen a Balatonban nézegeti magát. A Balatonban, mely a velenoei tükör hűségével mutatja a napsugaras októberi égboltozat szelid fényességét. Ide, a hegyig fölcsillan egy-egy fodros hulláma s mig a napsugár fürdik benne, az opálnak minden szine ragyog rajta. De nem haragszom a piciny, töredezett várkoronájával ékes szigligeti hegyre sem, mert megszakítja ezt a képet. Szép diamédjával szerényen huzódik meg a természetes Badaacsony mellett. Pici, fehér házai egymás fölött nagy bátran huzódnak meg a meredek hegyoldalon, a romjaiban is büszke kis vár alatt, amig alattuk alakra, színre a napolyi öbölre emlékeztető formás kis kiszögelese van a viznek. Odább már a messzeségbe vész a tekintet. Csak a hatalmas szines tükröt látja az ember s elmosódott körvonalait tulnan a lapos somogyi partnak, mig nyugotnak a Bece, ederiesi, vitai hegyek láncza zárja le sötétben a képet.

Badaacsony, Szigliget, ti nemcsak a szemnek szereztek gyönyörűséget, hanem az emlékezés

érdemes a kávéházi traces színvonalán tul nem emelkedett mendemondával foglalkozni.

Hogyha manap valaki komoly képpel előhozakodik ezzel az ideával, legyen elkészülve rá, hogy lemosolyogják Nagykanizsán is, másutt is. Százados berendezkedéseket csak ugy egy esapásra senki kedvéért sem lehet megváltoztatni.

Azzal tehát számoljunk le, hogy Zalaegerszeg a vármegye székhelye marad.

Ebből azonban nem az következik, hogy ne is hánytorgassuk azokat a hátrányokat, amelyek a székváros kedvezőtlen fekvéséből és közlekedési viszonyaiból a közügyre s a jogkereső közönségre hárulnak. Sőt ellenkezőleg, az egész vármegyének azon kell dolgoznia, hogy székvárosa tényleg központja legyen legalább a közéletnek, ha már a gazdasági viszonyok ugy alakultak, hogy a gazdasági élet központja nem lehet.

A távolságok ma már nem sokat számítanak egy vármegye határain belül, ha a közlekedési viszonyok jók. Igaz, hogy Zalaegerszegtől a balatonfüredi, tapolcai, perliaki, csáktornyai járasok messze esnek, de ha a menetrend csak némileg is javittatik, ha annak a sok szép vasutternak, amelyekről a lapok legutóbb is beszélték, csak egy része valóra válik, akkor már könnyen számolunk a távolságokkal.

A vármegyei intéző köröknek tehát legelső sorban arra kellene törekedniök, hogy a közlekedési viszonyok javuljanak.

Amint mi — a székvárostól távol — tudjuk, sürgetésekben és feliratokban előbb sem volt hiány, de foganatjuk nem lett. Azért most is csak a véletlenre kell bízni az éjszakai vonatokkal érkező utasoknak, hogy Zalaszentivánon kapnak-e kocsit, vagy a váróteremben kell-e a reggelt bevárniök.

Olvastuk, hogy gróf Batthyány Pál főispán ur ömeltósága a feliratoknál hathatósabb eszközt keresett a vasuti összeköttetés javítására. Értekezletet hívott össze s ezen megjelentek az illetékes vasuti intéző körök képviselői, valamint az érdekelt vidékek befolyásos férfiai. Megállapították a bajokat és orvoslásra váró hiányokat, amelyek egy-egy panaszt megszüntethetnek. Ha az értekezletnek gyakorlati eredménye lesz — amiben gróf Batthyány Pál főispán ur ömeltóságának agilitását és erélyét ismerve, kétkedni nincs okunk — az első lépést már megtesszük ahhoz, hogy legalább vicinális sebességgel a távolságoknak megfelelő idő alatt elérhetjük a vármegye székvárosát.

Még egy másik fontos kérdés is megoldásra vár a megye közönsége részéről s bevallom, hogy tulajdonképen ezért a másikért irtam ezt a cikket, amelynek bevezetése hosszabbra nyult, mint a dereka.

Ha az idegen valamely vármegye székhelyére

révén is hány kedves emléket idézitek fel régi időknek! Szüreti idő van. Olyankor járt ezen a tájon a ti nagy álmodozó költők: Himfy is. A ti szépségetek adta meg a környezetet ahhoz az érzelmi világhoz, mely épen olyan szelidséggel, mélabúval sir ki a strófáiból, mint amilyen szelid, nyájas a ti lettetek-voltotok. Úgy száz esztendőnek előtte itt járt, szüretelt ő is. Egy kicsit odább, Badaacsonyan Rostyék- nál, vigasságban Rózájával.

De más világot élünk! Hol a költő, kit az imádott leány egyetlen hideg szava idegen világ- ba üz, haremezőre, hogy csak a fájó emlékezés maradjon részére a letűnt, ezerszer visszasírt szép időkblől? Szegény rendőri híreket és króni- kát ír a redakcióban és Rózának a papája iránt informálddik. És hol a lány, ki rajong költőjé- ért, de egyetlen sértésnek értett szaváért büszke közönyösséget mutat s csak magában emészti titkon a bánat? Szegedi Róza, a férjhezjutás művészetének kiváló theoretikusa, feminista regényt olvas.

Am csak most látom, hogy magas régiók- ban járok. Pedig közben a nap még egy utolsó pillantást vetve arra az uzsai erdő felé a Lesence vizébe, bucsut vesz a tájtól. Gyerünk hát aláfelé a hegyről. Innen ugyis vig nótaszó hallik. Szüretelő lányok nótája. Ez a világ ta- lán még a régi. Csakugyan! Szól a nóta arról,

érkezik, különösen ha a székhely kisebb város, legelőször a vármegyeház után tudakozódik. Mert majdnem mindenütt a legimpozánsabb épületek közé tartozik a vármegye székháza, amelyet már a karok és rendek igyekeztek olyanná tenni, hogy méltó külső kifejezője legyen az önkormányzatok méltóságának. Sok helyen a lokálpatriotizmus, a szülő vármegye iránti szeretet fényűzésre, szinte pazarlásra ragadták a közönséget, amikor palotákat építettek a közigazgatásnak.

Ezen a koron már tul vagyunk. Az élet józan takarékoságot parancsol. De a takarékoság nem mehet addig, hogy a jogos igényeket sértse és saját méltóságunk rovására essék.

Zalavármegye közönsége nem lehet büszke a székházára. Ha nem volnék tisztában azzal, hogy Zalaegerszeg a vármegye örökös székhelye marad, szinte azt kellene feltételeznem, hogy a vármegyeház csak olyan ideiglenes barakk, amely addig szolgál, amíg itt lesz a székhely.

Hivatásommal járó kötelességek s a vármegye közügyei iránt való érdeklődés sokszor szólítanak a székházba. Bizony mondom, hogy minden sarkában csodálatos igénytelenséggel, tulhajtott egyszerűséggel találkozom. Az igénytelenség egészen odáig terjed, hogy a levegőből és világozástól sem követelnek annyit, amennyit a tudós orvosdoktorok, törvények és rendeletek a gazdasági cselédeknek és gyári munkásoknak előírnak.

Szinte komikusan hat az az ellentét, amely a zalaegerszegi törvényszék mellé épített új fogház egészséges cellái teszem fel a kir. adóhivatal dohos szobái között fenáll.

Nem is szólok arról, hogy Zalavármegye országos hírneve, méltósága megkívánják egy a külsőségekben is impozáns palota felépítését. Csak az elemi követelményekről beszélnek.

Ugy tudom, hogy a vármegyeház felépítése már szintén egyik tengeri kigyója a közigazgatásnak. Hogy építeni kellene, azt mindenkinek tudja, pénzt azonban senki sem akar adni. Pedig minél tovább halogatjuk, annál nehezebben fog menni a dolog, mert az építési költségek folytonosan emelkednek.

Az a csodálatos, hogy Zalaegerszegen nemcsak a vármegyei, hanem a többi hivatalok is rettenetes primitív és ólszerűtlen helyiségekben szoronganak.

Ismerem a pénzügyigazgatóság, az államépítészeti hivatal, a főszolgabíró, a rendőrség helyiségeit. (Nem szólva a bíróságokról.) És mindig bálmulom azt a csodálatos igénytelenséget, nemtörődömséget, amely az embereket ezekben a helyiségekbe egész életükre belegyötri, összezúfolja és csodálom, hogy a vármegye közönsége ezeken az állapotokon nem segít.

Épüljön fel minél előbb Zalavármegye méltó székháza.

Dr. P.

hogy van még legény Gyömörben, lehet válogatni. Boldog gyömöri lányok! Ti biztosan nem vagytok feministák, hanem csak lányok, megelégedett, lányságotoknak örülő leányok. De szól ám az adriai jegestengeren járó csatahajóról, meg Amerikáról is, ahova kimegy az ember, hogy ne legyen ilyen-olyan árva. Ez már új hang! Áldott jó népünk költészeté isteni naivitása mellé odafurakodott már az élet prózája, a lét keserves küzdelme és amint lassan-lassan bealkonyodik s a színt, a fényt komor sötétség igaazza le, azon gondolkodom, hogy ez a nép kipocskokban aligha gazdagabb, de sok poeziséttől megrabolva, lelki világában bizony sivárabb, szegényebb, mint volt ama régi jó időkben, amiknek képe Badacsony, Szigliget láttára rajzik le előttem.

Beesteledett. A Badacsony körvonalai az esti homályban mint egy nagy-nagy koporsó sötétednek ide, melyben a ragyogó nappal minden szépsége el van temetve. A hegyen köröskül apró tanyákban kis mcsesek pislogó fénye gyulad. Hűvös szellő kél a Balaton felől, mely, mintha föl akarna szabadulni partja békítőitől, régi hatalmára emlékszik. Alátekintek oda, a hol a napfényben a szigeti rétek zöld bársonya terült el s most csupa fényesség mindenütt; szinte látom a hullámok játékát. Bizony elfoglalta egykori medrét a nagy víz s eljött ide a

Bleriot repülőgépe Budapesten.

Ma felszáll a világhírű francia repülőgépe a budai Vérmezőn. Ézer és ezer szem kíséri feszült figyelemmel a zseniális ember röptét, aki versenyre kel az ég madaraival s felemelkedik a levegőbe monoplánjával.

Nagy a tudomány és az emberi munka hatalma, amely meghódítja a természetet s az ember szolgálatába hajtja annak erőt.

A levegő azonban nehezen meghódítható elem. Az emberiség legnagyobb elméi sokáig nem mertek bízni abban, hogy az ember ezt is uralni tudja. Ikarus legendája sok századon keresztül azt hirdette, hogy az ember repülni nem tud, a levegő a madaré, mert a természet szárnyakat adott neki.

A tudomány tehát először szárnyak nélkül kísérletezett. Az emberek felvitették magukat a levegőbe a könnyű gázzal töltött léggömbökön. A léggömbök útját azonban már nem tudták megszabni. Még nem voltak urai a levegőnek, csak arra kényszerítették, hogy terhet emeljen.

Ezért újra a repülés nagy problémája felé fordult a figyelem. A kísérletezők egész sora lett a tudomány martirja, amíg végre Bleriot óriási sikere legyőzte a kételkedőket s bebizonyította, hogy a repülés nem kalandos gondolat, nem megoldhatatlan rejtély.

A kulturálmok hosszú időn keresztül feszült figyelemmel kísérték a tanulmányokat és próbálkozásokat. Óriási anyagi áldozatokat hoztak az aeronautika tökéletesítéséért s a sikertelen kísérletek csak újabb áldozatokra és erőfeszítésre ösztönöztek. Mi pedig ezalatt elolvastuk a külföldi újságok híreit, fölényesen mosolyogtunk az erőlködésen s azt hittük, hogy Ikarost a modern ember sem tudja lefőzni. Kevés hiba, hogy a repülő embert félbolondnak nem tartottuk, mint hajdanta a poétákat.

Annak a rengeteg anyagi és szellemi áldozatnak, amit angolok, franciák, németek, olaszok, amerikaiak hoztak, amíg Bleriot diadalmas repülésig eljutottak, nálunk semmi nyoma. Mintha apathikus álomban, félig dermedten aludtunk volna a földön, míg a többi nemzetek vakmerően neki vágtek az égi utnak.

És hol keressük ennek az okát? Szellemi vagy inkább anyagi téren-e? Ismerve a magyar tehetségnek a technikai tudományok terén is elért sikereit, inkább az utóbbi felé hajlunk. Bleriot, Zeppelin, Latham, Wright, Lefebre háta mögött áll a nagytőke, amely a milliókat felemészítő kísérletekre készséggel, önként áldozott. S a mi tőkésünk, nagyuraink? Belebukoloztak a rideg közönyösségbe s vagyoniukat és érdeklődésüket inkább a börzén vagy a lóversenyterén értékesítették.

A magyar lángész parlagon hever, vagy ha korszakos találmányokkal gazdagítja is a vilá-

Szentgyörgy-hegyéig! Csálóka kép az egész! A vizek birodalmát a természet ereje s emberi kéz megszükitette, ide, régi tanyájára már csak felszálló párájának miriád könnyesepje: az esteli harmat rakodott le. A régi nóta ez: ami elmúlt vissza nem jó!

Beszorulunk mind a tanyába, hol hatalmas prések ölelő vaskarjába szorítják a pár órával ezelőtt még napfényben fűdött szőlőfürtöt. Izes vacsora, víg tere-fere után valami sarokból fújtató harmonika kerül elő s a szüretelő lányok, kiknek egy nap minden fáradsága sem szegte kedvüket, vígan járják a táncot s járnak most is, ha a gazda végét nem vetné.

Nyugovóra térünk. A hold már ontja ezüstjét szerte a fényes vizen s harmattól csillogó fűszálon. Házigazdám már aluszsa az igazak álmát, de én még könyökölve nézem apró alakomon át a hozzám bemosolygó holdat s fülelek a néma esőndbe merült isteni tájék egyetlen éber lényére: egy pici, bánatos nótát cipegő őszikére és míg utoljára elrajzik szemem előtt bájos halmok formájának, fodros viz csillogásának, buja színek pompájának isteni harmónisja s átrendül a lelkemen a nyomán fakadt ezernyi sejtés, ezernyi ábránd, azt gondolom: Jó gazdám, te nyugton alszol, sok jó borsod hordóban forr már, de azért ma én is szüreteltem.

Dr. Buzás Dezső.

got, annak a gyümölcseit nem ő élvezi, mert erőtlén és elhagyatott.

A világ egyik legpraktikusabb találmányát, a gyújtót magyar ember lángésze hozta létre. A varrógépet magyar ember konstruálta, de a találmányt az amerikai Howe szabadalmaztatta s a feltaláló mint vagyontalan koldus pusztult el. A Röntgen sugarakat legelőször szintén magyar ember fedezte fel, de találmányát nem tökéletesíthette. A dörzs-villanygépet egy magyar tudós pap mutatta be először, azt mégis Helmholtz nevével ismerik világszerte.

S így egymásután a magyar találmányok egész légióját felsorolhatnók. Mind a magyar zsenialitás szüleményei, de egyszersmind a magyar élehetlenség áldozatai is. A dicsőség, az anyagi előny mindenkor az idegeneké, mert mi magyarok nélkülözünk a támogató erőt s a feltalálók ezt saját erejükkel pótolni nem tudják.

A francia Akadémia nemcsak hatalmas díjakkal jutalmazza a nagy találmányokat, hanem a jónak látszó eszmék kivételére segédkezik is nyujt. Így a Currie házaspárnak is rendelkezésére boesátott egy hatalmas összeget s a házaspár gondtalanul szentelhetette minden idejét a tudományos kutatásokra. Pasteur szintén az Akadémia segítségét vette igénybe tudományos kutatásaiban. Németországban maga a császár jár elől a tudományok, művészetek, találmányok támogatásában. Angliában a tudományokért rajongó főurak és nagytőkések nem sajnálják a milliókat, ha tudományos kutatásokról, expedíciókról van szó.

Csak a magyar lángelmék vergődnek kínos télettségben s kénytelenek tudásukat az idegenek rendelkezésére boesátani. Csak a magyar Ikarusok szárnyai lankadaak le a közönytől. Hiába lángelmék ők, hiába gondolkoznak a nagy problémák megoldásán, senki sem siet a segítségükre.

De mégis! A magyar tudományos Akadémia elhatározta, hogy ezentul figyelemmel kíséri a magyar léghajósok kísérleteit s az érdemeseket anyagi támogatásban részesíti.

Jobb későn, mint soha! Csak a támogatás bele ne fulladjon a formákba s ne járjunk úgy, hogy a nyelvészek bírálják meg az aeronautikai kérdéseket is.

Bleriot sikere s a vérmezői felszállás talán nemcsak látványosságnak lesz jó, hanem arra is, hogy a magyar géniusz szabadabb szárnyalásának útjait előkészítse.

Egerszegi krónika.

Rovatvezető: Pubi.

Tenyészállat kiállítás.

Még a nyáron történt, hogy egyik jobb módú községben együtt ült majdnem az egész előjáróság. Nem a koreszmában, hanem a községházán. Nem volt ülésük, csak úgy véletlenül verődtek össze és úgy pipaszó mellett tárgyaltak egyes ügyeket.

A mint így beszélgetnek, kopogás hallik és az ajtón belép egy hosszú, sovány, nagy, fekete haju, eléggé kopott, nagy galléros kabátú fiatal ember.

A nagy sokaság láthatóan zavarba hozta, miért is félénken a jegyző ur után tudakozódik.

— Én volnék — valik ki a gyülekezetből a jó képű jegyző. — Mivel szolgálhatok?

— Beszélhetnék a jegyző urral négysem közt? kérdi a mi emberünk még mindig félénken.

— Hogyan kérem, tessék besétálni az irodamba és evvel mindketten eltűnnek.

A falu bölesei el nem tudták gondolni, hogy mit akorhat ez az idegen ur, érthető tehát, hogy a világeért el nem mozdult volna egy sem, nehogy egy esetleg beálló szenáció az ő jelenlétük nélkül történjék meg.

Mig egy-két perc mult el és a jegyző az idegen urral újból megjelent. Az idegen uron nem volt már kabát és így még hosszabbnak és soványabbnak tűnt fel, mint előbb.

— Hát tisztelt gyülekezet — kezdi a jegyző — ez az ur itten fényképész. Itt csinált a környéken megbizásból egy pár felvételt, de mivel igen meg van szorulva, hajlandó mérsékelt áron külön privát megrendeléseket is elfogadni. Én gondoltam valamit. Maguk itt mind előjárók és a maguk működése fontos lépést jelent a község életében. Maguk alatt létesült az új község háza, a temető kápolna felállítás, az utcai világitás életbe léptetése és még számos gazda-

sági ujtás. Tudják mit, vétecsük le magunkat. A ki akar, tartson meg egyet magának, egyet elhelyezünk a tanácsteremben és egyet a főbíró urunknak adományozunk.

— Jól van! Helyes! Jó lesz! — zugta egyszerre az egész előjáróság és rögtön még azokért is elküldöttek, a kik nem voltak jelen.

Neki készülődtek aztán. A fényképész ur felállítja eddig a kabát gallérja alatt rejtőző fényképező gépét, de jó sok idő telt bele, míg az udvaron, az iroda feljárója előtt összecsoportosított tömeget kellően betudta állítani.

Végre is megtörtént a felvétel és az idegen ur a megrendeléseket és a megfelelő előlegeket felvéve, ajánlotta magát.

Valami két hét múlva megjöttek a képek. Mindenki meg volt vele elégedve, mert azok tényleg jók és tiszták voltak. A tanácsterem számára kiválasztott képet szépen be is rámásztatták és nagy áldomás mellett szegezték fel a falra.

Másnap a jegyző, a bíró és még egy pár előjárósági tag bemennek a főszolgabíróhoz, hogy szeretjük és ragaszkodásuk jeléül fogadják el tőlük kegyesen a képet.

A főbíró kegyesen fogadta a küldöttséget és miután a jegyző tolmácsolta érkezésük célját, átvette tőlük a képet. A megfelelő pár szavas köszönet válasz után aztán kibontja a csomagból, hogy megnézzé.

Nézi a főszolgabíró, tetszik is neki, hanem egyszerre csak éktelen kacagásra fakad. Alig tud szóhoz jutni, úgy hívja maga mellé az asztalhoz a deputációt.

— Emberek . . . nézzék csak . . . hát maguk . . . brühühü . . . és mutatja nekik a képet, a melyen az előjáróság feje fölött nagy betűkkel ez a szó ékeskedik: »Tenyészállat kiállítás!«

A jegyzői iroda feljárója előtt ugyanis a falra egy hirdetés volt kifüggesztve, mely a gazda közönséget az itt meg itt tartandó tenyész állat kiállításra hívja meg.

És a rossz máju fényképész meg oda állván a tömeget, úgy csoportosította, hogy a felvételnél az előjárókon kívül más nem látszott meg a hirdetésből, mint ez a szó, hogy: »Tenyészállat kiállítás!«

Újabb hír vadászainkról.

A városunkban levő különben nagyon derék és szimpatikus uri emberekből álló vadász társaság többek közt arról is nevezetes, hogy a tagok nem valamennyien ismerik egymást személyesen. A mi tekintetbe véve azt, hogy a számuk 20 és hogy Egerszegen vannak, némileg érthető is. Na de nem erről van szó.

A napokban egy három tagból álló társaság szarvas lesre indult. Az egyik közülök csak most lett vadász, de azért lelkesebb tagja nem igen van a társaságnak, mint ő. A mi kitetszik abból is, hogy megszokott kényelmét és pihenését is feláldozta, csak hogy a szarvas lesen, mely éjjel ezen kellékek nélkülözésével történik, részt vehessen.

A többiek kellően kioktatják, hogy miként kell eljárnia és ezzel ki-ki elfoglalja a maga helyét.

A legnagyobb esend borult az erdő szélére, a lombok susogásán kívül más neszt nem hallatszott és a hold mysthikusan terjesztette szét fényét az egész vidéken. Embereink pedig összehúzódva lapultak leshelyükön.

Egyszerre csak valami távoli zúgás üti meg fülüket, mely erősödve mindig-mindig közelebb jut, végre egész tisztán ki lehet venni a szarvas böngést. De hirtelen más hang is csapódik fülükbe.

Társuk, az új vadász, leshelyén elaludt és éktelen horkolással jelezte, hogy mindenhez közelebb áll inkább, mint ahoz, hogy szarvast löjjen.

Mit csináljanak? A szarvas kitűnő szimatjával biztosan megérezte már a vész közelségét, pláne, ha így felhívják rá a figyelmét. De hátha mégis! Hátha nem gyanakszik? Próbáljuk meg. De hogy? Végre is, mert helyükről elmozdulni nem akartak, hát fadarabok odahajigálásával költözték fel társukat a mély álmából.

Ijedten rezzen fel az új vadász és fészkelődése által okozott kello zörejjel foglalja el újból leshelyét, miután előbb azonban cigarettára gyújtott. Ettől meg olyan köhögésre fakadt, hogy ahoz képest horkolása csak seraphok zenéje volt.

Hogy mit műveltek vele társai, az olvasóra bízom. Mert a szarvas szerencsés megmenekülése

annyira biztos volt, hogy a másik kettő szitkozódva hagyta oda leshelyét, jelezve, hogy vége a további szarvas lesnek.

Jönnek . . .

Lapunk is jelezte már, de magam is érdeklődve után megríhatom, hogy Szalkay Lajos derék társulata október 27-én megkezdí ismét előadásait.

Remélhetőleg egy sikeres színházi sasionra lesz kilátás, mert az igazgató a multakon okulva, a hol kellett, változást hozott be. Így a volt bérlet rendszer helyett behozta a szelvény rendszert, úgy hogy 12 előadásra 12 szelvényt egy ülőhelyre 24 koronáért fog adni. Ha megfelelő lesz az anyagi siker, úgy—40 előadásra lehet kilátás. Mert az erkölcsi siker már biztosítva van. Az új tagok közül kiválik Bihari Erzsi, a soubrett, a ki szép is, üde is, fiatal is, temperamentumos is, sőt elég jó hangja is van. Ellenben Paxy Margit egy mesés hangu koloratur primadonna. Kiválnak még, hogy Verő Jankát, kit újból láthatunk, ne is említsem, Kis Cecil és Etel, valamint Fekete Irén. És a mit szintén jó tudni, gyönyörű karhőgyek vannak.

Az új társulat pedig teljesen betanult teljes zenekarral (májusban nem az volt) és betanult szerep osztással fogja a már kész székesfehérvári téli műsort előadni.

A kik a helyek beosztására nézve érdeklődnek, esetleg bérletet vagy szelvényt akarnak váltani, miután a terv kezeim között van, szívesen szolgálók felvilágosítással, illetve érvényes előjegyzéssel.

Mikor . . .

Mikor lázas hő ölélésben

Hó kebleden pihen fejem, —

A mig hajad borítja vállam,

Ugy érzem, nincs ember, ki nálam

Sokkalta boldogabb legyen . . .

De hogy lecsendesül a mámor, —

Sötét hajad simitgatom,

Érzem, éltünk egy drága perce

Eltűnt végkép, örökre veszve!

Ez fáj nekem nagyon . . . nagyon . . .

H i r e k.

Polgártársak!

Zalaegerszegnek ma nagy ünnepe van.

A nemzet gazdasági függetlenségéért vívott küzdelem harcosai jönnek hozzánk, hogy lelkük hevületét megosszák velünk, felélesszék a hazafias eszmékért való lángolást és a mi lelkesedésünkben, tette kész elhatározásunkból erőt merítsenek maguk is a további nagy küzdelemre.

Itt lesznek a vármegye vezető férfiai, küldöttségek jönnek a gyűlésre a megye minden részéből és a szomszédos vármegyékből, hogy együtt áldozzanak velünk a hazafias eszmények oltárain.

Fogadjuk őket szívesen, apáinktól öröklött magyar vendégszeretettel.

Lobogózzuk fel a házainkat, nyissuk ki a szíveinket s Zalaegerszeg város minden polgára, minden lakója lelkesedéssel üdvözölje a vendégeket, akik bennünket megtisztelnek.

Elevenedjenek fel az apák erényei. Legyen fény, ragyogás, lelkesedés ezen a szép napon, hogy mindazok, akik itt jártak, a nemzeti eszményekért hevülő, ősi hagyományait ápoló magyar városra mindenkor szeretettel gondoljanak vissza.

Kiáltunk szívélyes üdvözetet mindazok felé, akiket a nagy hazafias célokért való lelkesedés hozzánk vezetett.

A zalaegerszegi népgyűlés. A mult héten a rendező bizottság nagy buzgalommal készítette elő a mai zalaegerszegi népgyűlést, amelynek impozáns sikere nem maradhat el. A város polgársága és a közeli falvak népe tömegesen fog megjelenni a gazdasági függetlenség mellett tartandó szép és méltóságteles tüntetésen. A Kossuth Lajos-utca végén diadalkaput állítottak zöld galyakból, zászlókból és címerekből. A képviselőket, küldöttségeket és vendégeket a rendező bizottság a vasuti állomáson várja. Részt vesz a fogadtatásban Zalaegerszeg város képviselőtestülete, ott lesznek az ünnepségen az ipartestület, a munkásegyletek s a város apraja-nagyja mind.

A falvak is készülődnek. Mindenütt nagy a lelkesedés.

17-én Zalaszentivánon nagy értekezlet volt, amelyet dr Thassy Gábor főorvos vezetett.

A népgyűlésen Zalaszentiván és a környék választópolgársága teljes számban vett részt és kitartó lelkesedéssel foglalt állást a függetlenségi eszmék mellett.

A gyűlés első pontját Hegedüs A. Elek töltötte ki s terjedelmes beszédében a politikai állapotokat ismertette, részletesen rámutatott a nemzet gazdasági függetlenségéért folytatott országos küzdelemre s különösen nagy tetszés és általános lelkesedés mellett fejtette ki a 67-es és a 48-as közjogi alap között levő különbséget. Hathatós argumentumokkal bizonyította a függetlenségi törekvések létjogosultságát s beszéde fonálán — ugymond — »itt az ideje, hogy a magyar népet felvilágosítsuk, hogy megkérdezzük maguktól, igen tisztelt választópolgárok, akarják-e azt, hogy végre a magyar ember ura legyen a pénzének. Eddig az osztráknak gazdálkodtunk, az a kérdés magyar véreim, akarjátok-e, hogy nekünk is meg legyen a jogunk arra, hogy pénzünkkel rendelkezünk. Akarjátok-e, hogy Budapesten meg legyen az önálló magyar bank s a magyar a pénzt oda tegye, ahová ő akarja.«

Hegedüs A. Elek beszéde után dr Thassy Gábor, Zalavármegye főorvosa hatalmas és lelkes beszédet tartott, melynek hatása alatt Kossuth Ferencet és Justh Gyulát táviratilag üdvözölték, a kerület országgyűlési képviselőjét pedig nyílt levélben felkérték, hogy támogassa a nemzet gazdasági függetlenségéért vívott harcot s lépjen be a függetlenségi pártba.

Végül határozatilag kimondták, hogy okt. 17-én nagy küldöttséggel vesznek részt az egerszegi népgyűlésen.

Az óriási tömeg a leglelkesebb hangulatban oszlott szét.

Izr. istentisztelet. Az izr. templomban hétköznapi reggel egynegyed 7-kor, este 5-kor, péntek este egynegyed 6-kor, szombat reggel fél 7-kor, délelőtt egynegyed 11-kor, délután 4 órakor kezdődnek az isteni tiszteletek.

Bankgyűlés Sümegen. A zalaszentgróti választókerület függetlenségi polgársága tegnap este fél 8 órakor Sümegen népgyűlést tartott, hogy az önálló magyar jegybank felállítása mellett állást foglaljon. A népgyűlésen való részvételüket az országgyűlési függetlenségi párt tagjai közül Holló Lajos, Lovász Márton, Teleky Arvéd gróf, Sümegi Vilmos, Nagy Dezső, Csizmazia Endre, Balogh Ernő, Eitner Zsigmond, Éber Antal, Keckeméthy Ferenc, Szentiványi Gábor, Kovács János, Markos Gyula, Putnoky Mór, Vertán Endre, Világhy Gyula országgyűlési képviselők és Balla Aladár főispán jelentették be.

Az alsólendvai bankgyűlésre a rendező bizottság a következő lelkes hangu felhívást bocsátotta ki:

Polgártársak!

Az országos válság kiélestedt mai állapotában, midőn a korona szjnalatra méltó módon a magyar állam létfeltételeivel jutott erős ellentétbe az által, hogy amig egyrésről a császári tanácsosok erőnk felülmuló újabb közterhek elvállalásával követelöznek, másrésről előteremtésének az eszközeihez való jogosultságukat körmönfont okoskodással megtagadják: mindnyájunknak hazafiai kötelessége a hamisítatlan magyar közvélemény félreismerhetlen megnyilvánulását tehetségünkhöz képest a végre elősegíteni, hogy elnémitásának lehetetlenségét osztrák ellenségeink belássák, a koronát pedig meggyözzük, hogy a megoldás egyedüli lehetőségét szentesített törvényen alapuló jogaink gyakor-

lati megvalósítása képezi, viszont ezzel ellentétes minden törekvés hiába való.

Arról van ugyanis szó, hogy az önálló magyar jegybank felállításával gazdaságunkat és iparunkat a szomszédos Ausztriának kiszípolozó kapzsisága alól valahára felszabadítsuk, gazdasági életünket pedig önmagunk és saját hasznunkra rendezzük be. Pénzforrásaink fölött többé ne osztrák kufárok, hanem önmagunk rendelkezünk!

Ehhez való kétségtelen jogunk már törvénybe van iktatva, csak egyetértéssel és erővel kell azt követelnünk, hogy léptessék életbe!

Reánk nézve hasznos hozó voltának éppen az a legkiáltóbb bizonyítéka, hogy adáz ellenségünk, a szomszéd ausztriai német sógor ezt engedni nem akarja!

Ezen nagyjelentőségű cél előmozdítására törekszik az országos függetlenségi és 48-as párt, melynek zalavármegyei központi vezetősége f. évi október hó 24-én délelőtti 11 órakor választó kerületünk székhelyén — Alsólendván — a Korona nagyvendéglő előtti téren, vármegyénk közszeretben álló lelkes főispánjának és több országgyűlési képviselő részvételével meletti népgyűlést rendez, felvilágosításul az ország való helyzetéről.

Nem izgatás, hanem a testvéri egyetértésnek barátságos felkeltése a hatásos együttműködésre, a haza ügyére képezi előjáték ezen népgyűlésnek, melyen minél többen gyülekezünk, annál nagyobb lesz a kilátás annak az eléréséhez, a mire törekszünk!

Isten legyen velünk és Isten hozzon beunteket! Oltalma alatt gyülekezzünk minél többen az igazság zászlaja mellé!

Hazafias ünnepély. Mult vasárnap a szabadságharc vértanúinak emlékére szép ünnepély volt az »Arany Bányák« szálloda nagytermében, ahol nagy közönség gyűlt össze. Az ünnepélyen Dr Hajós Ignác nagyhatású emlékbeszédet mondott, Szalay Sámuel és Heinecz István szavaltak s a dalkör hazafias dalokat énekelt. A közönség adományaiából a Csány szobor javára — a kiadások levonása után — 41 K 60 f. maradt.

Bírósági kinevezések. A nagykanizsai kir. törvényszékhez Székács Pál és Dr Mutsenbacher Edvin járásbírák törvényszéki bírákká, — a zalaegerszegi kir. törvényszékhez Dr Keresztessy József albiróví kinevezettek.

† **Faragó Béla.** Pénteken temették el Zalaegerszegen Faragó Béla gyárost, a zalaegerszegi magpergető gyár tulajdonosát, aki gyógythatatlan idegbajával már évek óta szenvedett a Schwartzler-féle szanatóriumban. Szünetedéseitől megváltotta a halál s holttestét családja hazahozta, hogy szülőföldjében aludja örök álmát.

Mély megilletődéssel hallottuk halálának hírért s igaz részvétellel fordul a mélyen sujtott család felé az egész társadalom. Bár régen elvesztettük a tetterős, ritka tehetségekkel megáldott férfit, mégis fájdalmas a megemlékezés, mert olyan ember porhüvelyé szállott a sírba, akit alkotó képességgel, kimagasló szellemi erővel ruházott fel a gondviselés, a kegyetlen végzet azonban nem engedte teljesen befejezni munkáját.

Faragó Béla már kora ifjúságától kezdve a munka embere volt. Erélye, szívós akaraterője, kitartása nem akart korlátokat ismerai. Atyja, Fischer Miksa, aki Zalaegerszegen köztisztviselőben álló kereskedő volt, középiskolai tanulmányainak félbeszakításával üzletébe vette. S az ifju emellett, hogy az üzlet lekötvé tartotta, folytonosan tanult, képezte magát, vizsgákat tett. Műveltsége, tudása oly sokoldalú, önálló alkotásokra való törekvése annyira kifejtett, hogy tehetsége nem szorulhatott sokáig egy kisvárosi üzlet szűk keretébe. Egészen fiatal korában megalapította a zalaegerszegi magpergető gyárat. Amikor gyárat üzembe helyezte, már szakember volt ezen a téren, amely pedig semmiféle vonatkozásban nem volt előbbi foglalkozásával. Utazásai közben tanulmányozott, s tapasztalatokat gyűjtött s teljesen a saját creje és tehetségére támaszkodva kezdett önállóan dolgozni.

A vállalat szerényen indult. Egy kis telep volt a körház mellett s mindössze néhány munkással dolgozott. A Gőcejlőből hozták a fenyőtobozt, mert Faragó Béla megfizette az előbb teljesen értéktelen portékát; de a közönség ugyszólván azt sem tudta, mit produkál a gyár s mit művelnek abban a kis házban, amelyben

Faragó fáradhatatlanul dolgozik. És eleinte észre sem vettük, hogy a vállalat hirneve egyre nő, egyik elismerés a másikat követi s Faragó Béla és gyára országos hírnévre emelkedtek. A szakszerű vezetés, a gyáros tudása, munkája és határt nem ismerő szorgalma néhány év alatt világegygő tette a zalaegerszegi magpergetőt, amelynek fenyőmagvaiból az Északi tenger partján, a Kaukázus oldalán, Normandiában, a Balkán meredek hegyein sarjaznak a fenyőerdők.

Majd megalapította Faragó Béla nagykitérjedésű híres faiskolát, amelyekből ezerszám szállítják az erdei fák, exotikus fenyők, díszeserjék csemetéit.

A szerény vállalatból nagyon rövid idő alatt hatalmas üzem lett, a munkások százakra, tavasztól őszig ezrekre szaporodtak. A gyár és a faiskolák a szomszédos falvak népének rengeteg munkát adtak s ezeket kerestek előbb teljesen értéktelen fenyőtobozokért.

A kiterjedt, nagy tudást és gondot igénylő vállalatot Faragó teljesen maga vezette. Nem engedett magának semmi pihenést, szórakozást. Amikor valami szabad ideje lett volna, akkor a város közügyeivel foglalkozott, teljes odaadással, lelkesedéssel.

A rengeteg munka megroppantotta az erős energiát, megtámadta a túlságosan igénybe vett szervezetet. És ez a minden tekintetben rendkívüli ember már évekkel ezelőtt elvesztett a családjára s a munkára nézve. Felemésztette önmagát.

Szomorúsággal és részvétellel állunk meg a sírja mellett s hálával gondolunk munkás életének áldásaira. Mert halálával tartozik neki Zalaegerszeg város, köszönettel adósa neki a magyar ipar és vállalkozás, mert a kötelességtudás, a haladás útjait mutatta az utána jövőknek. Az uttörők tragédiája lett a sorsa: feláldozta önmagát az elvállalt munkának.

Virraszon sírja felett a kegyeletes megemlékezés; adjon az örök Isten vigaszt és megnyugvást az özvegynek és az árvákak, akiknek gyászában osztozunk és részt veszünk mindnyájan, akik Faragó Bélát ismertük és becsültük.

Szabad liceum. A Zalaegerszegi Irodalmi- és Művészeti Kör összeállította a szabad liceumi előadások sorrendjét, amelyet alább közlünk. A programból látja a közönség, hogy a kör több tudományzsból vette az ismeretterjesztő előadásokat, amelyeknek érdekességét fokozni fogják a vetített képek és kísérletek. Emellett néhány zene előadás is lesz, a liceumi előadásokkal kapcsolatban. Ezek időpontjáról a közönség külön fog értesíteni. Az előadások délután 3 órakor lesznek a főgimnázium tornatermében. Felöltöttek 20, tanulók 10 fillér belépődíjat fizetnek a költségek fedezésére; a kör tagjai pedig 1 koronáért bérletjegyet kapnak az összes előadásokra. Reméljük, hogy a látogatottság nem marad el a tavalyi mögött s a közönség szívesen használja fel az alkalmat, hogy az érdekes előadásokat meghallgathassa.

A műsor a következő: 1. Október 17-én Szalay Sámuel el. isk. tanító: Balaton, vetített képekkel. 2. Október 24-én Ispanovits Sándor fővárosi tanár: Lapperszág, vetített képekkel. 3. Október 31-én Elek Márton felső keresk. isk. tanár: A pénz. 4. November 7-én Haerter Ádám főgimn. tanár: Az Alpések és a Rájna völgye, vetített képekkel. 5. November 14-én Benesik János főgimn. tanár: Időjárás és időjelzés, vetített képekkel. 6. November 21-én Csiky György főgimn. tanár: Görög és római művészet, vetített képekkel. 7. November 28-án Lázár Gyula felső keresk. isk. tanár: Az égés tünetényei, kísérletekkel. 8. December 5-én Vogel Richárd főgimn. tanár: Légújítás és repülés, vetített képekkel. 9. December 12-én Dr Halász Miksa orvos: Első segélynyújtás, vetített képekkel. 10. December 19-én Spaitz Sándor m. kir. honvéd huszár százados: Szomszédunk a Balkán, vetített képekkel. 11. Január 9-én Dr Thassy Gábor vármegyei főorvos: Városok higiénája. 12. Január 16-án Haerter Ádám főgimn. tanár: Utazás az északi sarkra, vetített képekkel. 13. Január 23-án Dr Keresztury József ügyvéd: A Mars bolygóról, vetített képekkel. 14. Jan. 30. Liaux Rezső főg. tanár: Pompeji, az eltemetett város, vetített képekkel. 15. Február 13-án Medgyesi Lajos főgimn. igazgató: Raffael, vetített képekkel. 14. Február 29-én Vogel Richárd főgimn. tanár: A kísérleti fizika köréből. 17-én Dr Szász Gerő kir. ügyész: Tár-

sadalmi problémák és a modern ember helyzete mai társadalmunkban. 18. Március 6-án Suszter Oszkár főgimn. tanár: Kossuth Lajos irásaiban.

Anyakönyvvezetői kinevezések. Zalavármegye főispánja Kovács Mariska férj. Vajda Ákosné Hévizszentandrásra, Novák Károly ny. körjegyzőt pedig Alsópáhokra teljes hatáskörrel anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki.

Adomány. A zalaegerszegi népkönyha részére Kaiser József ur (Bécs) 12 koronát adományozott, amelyért köszönetet mond a népkönyha vezetője.

— Faragó Béla halála alkalmából az elhunyt családjára a helybeli »Szent-Egyet« (Chevra Kadisa) elnökségének 150 koronát adott át abból a célból, hogy az elnökség ezt az összeget a segélyre szoruló hitsorsosok között ossza ki. E nagylelkű adományért ez uton mond hálás köszönetet a »Szent-Egyet« elnöksége nevében: Rosenberg Zsigmond elnök.

Eljegyzés. Horváth Imre zalaegerszegi műlakatos és fegyverműves eljegyezte özv. D. Horváth Gyözőné uraszonnyal.

Uj községi jegyző. A Kovács Gyula elhalálozásával megüresedett légrádi jegyzői állásra Seregélyes Károlyt választották meg.

Esküdtszék. A jövő hétfőn — október hó 18-án — kezdődik a zalaegerszegi kir. törvényszéknél a f. évi harmadik esküdtszéki ülés-szak, amely alkalommal hét bűnügy kerül tárgyalás alá. 18-án szándékos emberölés büntetének kísérletével és súlyos testi sértés büntetével vádolt Góczán Gyula, — 19-én gyújtogatás büntetével vádolt Odor György, — 20-án szándékos emberölés büntetével vádolt Szokolczai Ignác, — 21-én gyújtogatás büntetével vádolt Rácz István, — 22-én szándékos emberölés büntetének kísérletével és lopás büntetével vádolt Rafael József, — 23-án szándékos emberölés büntetével vádolt Balog József és 25-én gyújtogatás büntetével vádolt Kovács József állanak az esküdtek elé. — Az ülés-szakra a következő esküdteket hívták be:

Ifj. Székér Pál Salomvár, dr Ruzsicska Kálmán Zalaegerszeg, Szabó József (Tanár) Zala-istvánd, Fischer Mór Sümeg, Szalai Gyula Megyer, Szalai József Felsőpáti, dr Horváth Endre Sümeg, Tőkési Ernő Bessenyő, Somogyi József Ságod, Hladny János Sümeg, Simon István Nagypáli, Fátér Gyula Nagypáli, Hámos József Csásbozók, dr Havas Béla Sümeg, Takács Endre Alibánfa, Paulini József Alsóbogod, Vizi István Zalaövő, Németh Lajos Sümeg, Vizsi Dániel Bőföld, Jusztusz Izidor Zalaövő, dr Kadák Pál Zalaegerszeg, Lukács Gábor Sümeg, Vid Lajos Sümeg, Németh Rafael Szöppök, Skublies Károly Zalaszentmihály, Vimpláti Lőrinc Ebergény, id. Komáromi János Alsónemesapáti, Vastagh János Tapolca, Lukács György Budafa, dr Kaiser Emil Bekeháza.

Helyettes esküdtek: Varga György, Jahn Ferenc, Weisz Ignác, Nagyfi József, Mérő Gáza, S. mossy Nándor, Udvardy Vince, Vidóczy Pál, Tivolt János és Főth János zalaegerszegi lakosok.

A csáktornyai járási gazdakör legutóbbi választmányi ülésén elhatározta, hogy a tagok közt leendő szótosztás céljából műtrágyát, póttakarmányt és léhermagot szerez be, továbbá különböző gazdasági gépeket vesz, amelyeket tagjainak használatra átenged. Szentes Dezső szaktanár, a gazdakör titkára a nép számára ismeretterjesztő füzeteket ír, amelyeket a kör kiosztat.

Balatongyörök diszpolgára. Dr Óvári Ferenc orsz. képviselőt, a Balatoni Szövetség elnökét Balatongyörök község diszpolgárává választotta s a diszpolgári oklevelet annak idején küldöttség adta át. Dr Óvári Ferenc képviselő az elmúlt héten visszaadta a látogatást. A balatongyörökiek igazi magyaros vendégszeretettel fogadták a község diszpolgárát.

Balatonfüred látogatottsága. Balatonfüreden a f. é. idény alatt 2478 állandó és 3235 átutazó, összesen 5713 vendég fordult meg.

Alaptőke felemelés. A Muraközi Takarékpénztár r. t. (Csáktornyai) alaptőkéjének 200000 koronáról 300000 koronára való felemelését határozta el oly módon, hogy 200 drb. egyenként 500 korona névértékű részvényt boesát ki 800 K árban. A részvényekre a jelenlegi rész-

vényesek bírnak elővételi joggal. Az eddigi 1000 K névértékű részvényeket 500 K névértékű részvényekkel cserélik ki.

A Túrje-rumi vasut érdekelttsége serényen dolgozik azon, hogy a terv minél előbb megvalósuljon. Legutóbb Rum község 10.000 K hozzájárulást szavazott meg a vasutra.

Uj zenetanár Zalaegerszegen. Békffy Pál zenetanár, aki előbb a délmagyarországi conservatóriumban Temesváron mint hegedűtanár működött, Zalaegerszegen készül letelepedni. Tanít főleg hegedűt és zongorát. Jelentkezéseket elfogad Breisach Sámuel könyvkereskedő ur.

Felhívás. A Keresk. Ifj. Önk. Egyletének ama t. tagjai, kik a könyvtárt igénybe veszik, sziveskedjenek a kezeik között lévő könyveket vasárnap, e hó 17-én, legkésőbbben azonban e hó 24-én visszaadni, mivel a könyvtár alapos rendezése céljából erre elkerülhetetlen szükség van. — Kovács Mór, egyk. könyvtáros.

Kártalanítás a balatonvidéki vasutnál. Emlegettük már, hogy több gazda pert indított a balatonvidéki vasut vállalkozói ellen a kisajátított területek kártalanítási összegéért. A kereskedelmi minster most felhatalmazta a m. kir. államvasutak igazgatóságát, hogy az érdekeit feleket illető kártalanítási járandóságokat a vállalkozókat illető s eddig ki nem utalt járandóságok terhére fizesse ki s illetve ha telekkönyvi akadályok vannak, bírói letétbe helyezze.

Egy rabló pusztulása. Mult héten egy esendő járőr a Nagykanizsától nem messze fekvő Nemespátró községben lopott hordókat keresett. A gyanu Drakszler József-re irányult, akinél a esendőrok házkutatást tartottak. Amint a kisbíró a esendőrok utasítására egy szénaspajtát akart kikutatni s felmászott a széna tetéjére, egy üreget talált a szénában, az üreg fenekén pedig két marcona fegyveres alak ült. A kisbíró rémülten ugrott vissza, a esendőrok pedig megadásra szöllitották fel a bujkáló alakokat. Ezek lövésekkel feleltek, amire a esendőrok is fegyverüket használták s egymásután huszonhétzer löttek a pajtába. Ekkor kétségbeesett ordítás hallatszott s egy véres alak kegyelemért könyörögve bujt elő. Ezt gyorsan megvasalták s melléje kötötték Drakszler Józsefet és a feleségét is. A másik rabló öt golyótól találva maradt a széna között. Megállapították, hogy az életben maradt ember Kotnyek József, a halott pedig Török Gyuri, aki Nagykanizsa és vidékének hírhedt rablója volt. Török Gyuri már 16 éves korában lopásból élt. Mire elfogták, körülbelül háromszáz büncselekmény terhelte a lelküismeretét. Elítélték 12 évi fegyházra, amelyből 9 évet leült, azután feltételes szabadságra bocsátották. Alig jött haza, újra lopott és rabolt. Amikor újra elfogták, örültek tetette magát. Oly ügyesen csinálta a dolgot, hogy az összes orvosszakértőket megtévesztette. A Lipótmezőre került, ahonnan két év múlva eleresztették. Később újra bünbe esett s a békéscsabai elmeógyógyintézetbe küldték, de innét megszökött. Javíthatatlan gonosztevő volt, akit most utolért a végzet. Anyja Nagykanizsán gyümölcsárusnő és háziuljdonos, testvére pedig kőműves.

Földrengés. A mult pénteki földrengés kiterjedését s középpontját immár megállapították. A középpont Zágráb vidékén volt s a hullámos földmozgások északnyugati irányban erősen érezhetők voltak. A Muraközben még elég erősen volt észlelhető a föld mozgása, Nagykanizsán már kevésbé s egyesek Zalaegerszegen is észleltek nagyon csekély mozgást. Dél felé az Adriáig terjedtek a hullámok s legerősebb volt a mozgás Ogulin vidékén.

Hordó uzsora. Sok helyen a hordók még most is tele vannak tavalyi borral, az ideai szüret alatt tehát nagy volt a hordóban való szorultság. Miután a hordó ára nagyon felment, a kölesönhordóknak nagy a kelete, mert amíg nem muszáj, senki sem akar hordót venni. Élelmes emberek a helyzetet arra használják fel, hogy a kikölesönzött hordókért magas használati díjakat szednek. Itt-ott annyi mustot adnak a használatért, hogy az egész hordó sem ér többet.

Potya multság. A novai nagykorosmában három hordó rossz sör hevert az udvaron. Miután épen a mult héten a nagykanizsai lapokban azt emlegették, hogy az ottani sörgyár sok romlott sört hoz forgalomba, míg a gyár csak 80 hektoliter rossz sört ismert be, nem lehetetlen, hogy ez a három hordó, amelyet a novai korosma udvarára löktek, épen ama bizonyos 80 hektoliterből származott. A novai serdülő ifjúság azonban bebizonyította, hogy mégsem olyan élvezhetetlen az a romlott sör, mint az urak hirdetik. Egy barátságos éjszakán tizeuhárom tagból álló társaság elemelte a hordókat s tartalmukat megitták közös akarattal. És a berugásn kívül nem lett semmi bajuk. Azaz hogy még látra van a bíróság döntése. Ebből még származhatik egy kis baj.

Békés családi élet. Balog Ferenc esömödéri lakos a tarisznyájában tartotta pénzét, a tarisznyáját pedig magával hordozta. Ugy látszik, Balog gazdának oka volt arra, hogy a pénz ne tartsa otthon. A mult héten Balog a hegyen volt s a tarisznyát felakasztotta a falra, mert ott szemmel tarthatta. Estére kelve azonban nagy rémülettel vette észre, hogy 550 koronáját ellopták. Szaladt a esendőrokhöz, akik erélyesen hozzáláttak a nyomozáshoz, amely meglepő eredményre vezetett. Kiderült, hogy a pénzt Balog élete párja, hitese felesége vitte el. A férj erre visszavonta a feljelentést. Majd ő maga szolgálat igazságot, vélekedett Balog gazda.

Meglopta a barátait. Mester Sándor nagykanizsai szabósegéd megarátkozott Pávelkovics Sándor huszárral. Együtt mulattak s amikor megelégték a lumpolást, Pávelkovics lakására mentek, ahol Mester barátságos tanyára talált. Lefeküdtek tehát aludni. Reggelre azonban Mester eltűnt s elvitt magával minden érték tárgyat és 50 K készpénzt. Az éjszaka hátralevő részét arra használta fel, hogy elment a saját szállására, ott kifosztotta a vele együtt lakó szabósegédet, ezután pedig megszökött.

Bőrbajokat,

bőrkiütéseket, daganatokat és sebeket, amelyek verszegénységéből erednek és nem akarnak gyógyulni, a

SCOTT-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védelmét — a halászt — kérjük ügyelmbe venni.

szüntet meg legjobban. A legtisztább alkatrészek, amelyek izletes módon könnyen emészthető erémme egyesítettnek a kiváló SCOTT-féle eljárás által, a

SCOTT-féle Emulsió-t

a legkiválóbbá tették és kétségbevonhatatlan birnevet biztosítottak számára ezeknél a bajoknál.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

A szüret. Az általános szüretet mult hétfőn kezdték meg az egész vármegyében s a kisebb szőlősgazdák legnagyobb részben be is fejezték. Az eredmény sem mennyiség, sem minőség tekintetében nem éri el a tavalyi termést. A must ára némi emelkedést mutat s ugy látszik, a kereslet is fel fog élénkülni, mert az ország különböző vidékeiről érdeklődnek a zala szüret eredménye iránt. — A szüreti élénkség évről évre csappanik. Az idén különösen nagy volt a esend mindenütt. Valamikor hangosak voltak a hegyek a nótaszótól; durrogott a pisztoly, susterogtok a rakéták; a oigánybandák végigmuzsikáltak minden hajlékot. De elmúlt már a szüret poézise is. Robot lett a szőlőgerezd szedése s hangtalanul, gondoktól barázdált homlokokkal néz a jövőbe minden szőlősgazda, mert előre látja a magyar bortermelést fenyegető válságot.

Szélhámós. Néhány héttel ezelőtt megirtuk, hogy egy szélhámós járja a bortermelő vidékeket s Tuss Antal tapolcai vinoellériskolai igazgatónak adja ki magát. A földművelési minsternek pedig más vidékről azt jelentették, hogy ugyanaz az alak Keoskeméti Géza és Rác Sándor szőlészeti felügyelők neve alatt is szélhámósodik, borokra alkuszik s elölegeket szed fel. Figyelmezteti tehát a minster a közönséget, hogy a szélhámóst adja át a hatóságnak.

A visszatetsző szaga és ize következtében oly nehezen bevehető csukamájolaj végre jó ízű és könnyen emészthető állapotban kapható a híres »Scott-féle Emulsió«-ban, mely minden gyógyszerárban árusítatik.

Elveszett. Tárnok és Bak közötti uton elveszett egy doboz, amelyben ruhaneműek voltak. A becsületes megtalálót kéri Hutter Béla novai gépész, hogy azt hozzájuttatni sziveskedjék.

Találtatott folyó hó 1-én a Kossuth-utóban 4 kor. 40 fillér pénz; igazolt tulajdonosa a rendőrségen átvetheti.

Zalaegerszeg város bajai.

Községi takarékpénztár.

IV.

A következő január 1-én fizetnek 1/4 évi kamat fejében az 1062118 kor. 97 fill. után 15934 kor. 77 fill. kamatot, ennek 1/4 évre levont kamatai 239 kor. 01 fill. és ennek ugyanilyen kamatai 3 kor. 83 fill. Az egyév leforgása után következő napon a takarékpénztár kamatozó követelése egy millió korona után 1078496 kor. 58 fill., 100000 kor. után 107849 kor. 58 fill., 500000 K után 539248 K 37 fill. Az egy millió korona tehát egy teljes év s egy nap után 78496 kor. jövedelmezett, amelyből az 500000 kor. 4% betéti kamatai fejében 20000 korona leszámítása után a takarékpénztár tiszta haszna 58496 kor.

Ez a számvetés, tisztelt képviselőtestület, nem agyrém, nem a képzelődésnek torzított szülöttje. Azt hiszem, hogy az egymillió korona alapul vételénél szerényen számítottam. A zalaegerszegi takarékpénztárak sem kezdték 200000 koronánál nagyobb alaptőkével s nem állott nyomban rendelkezésükre a fél millió korona s évi kihelyezésük összege ma 4—8—15 millió között változik.

Nem sok fejtörés kell annak kiszámításához, hogy mennyit jövedelmez az évenként kihelyezett ez a négy—nyolc—tizenöt millió és hogy miért kaphatnak a részvényesek 15—25—50 %-nyi osztalékot olyan költséges kezelés és az alaptőke bőséges javadalmazása mellett.

HA NINCS SZALMA, NINCS TRÁGYA.

Ez a veszély fenyegeti a gazdaságot az idén, amely pedig nagyon megsínyli az állati trágya hiányát, mert annak különösen fizikai hatását a műtrágyák sohasem pótolják.

A szárított hizósertéstrágyával

kittűnő eredménnyel, jutányosan és biztosan pótolhatja mindenki a hiányzó istállótrágyát, ha ismertetést és ajánlatot kér a

BUDAPEST-KÖBÁNYAI TRÁGYASZÁRÍTÓGYÁR

Bosányi, Schietruppi és Társa cégtől Budapest, IX., Üllői-út 21. szám.

A községi takarékpénztárnak nem lesz szükség, legalább egyelőre, olyan nagy költségre, mint bármelyik helybeli pénztárnak. Amikor már személyzet-szaporításnak a szüksége merül majd fel, akkor már bizonyára olyan nagy mérvben emelkedett a forgalom, hogy ez a személyzet-szaporításnak és esetleg a javadalmas emelésének megfelelő okául fog szolgálni.

A nagykőrösi takarékpénztár közel 20 millió évi forgalmat mutatott ki az 1905. év végével. Tiszti és szolgai fizetésekre 7383 kor., üzleti költségekre 4955 kor., jövedelmi adóra s illetékekre 4351 kor., betét adóra 10867 korona, vegyes kiadásokra 27022 kor. adott ki.

A kisujszállási községi takarékpénztár évi forgalma 8750000 kor. tüntet fel. Adókra kifizetett 11863 kor., tiszti fizetésekre 9920 kor., egyéb költségekre 3979 kor.

A hajduböszörményi városi takarékpénztár 6 millió évi forgalma mellett az igazgatóságának, felügyelőinek s napibiztosoknak kifizetett 2316 kor., tiszti fizetésekre 10598 kor., üzleti kiadásokra 3679 kor., adókra és közterhekre 19535 kor.

Ekként a tiszti fizetések címén a költségekre már kezdetben fölveszek 10000 koronát, adókra és egyéb költségekre szintén 10000 koronát, a mely összeget a fentiek szerint csak a nagy forgalmat kitüntető takarékpénztárak adtak ki ilyen célokra; minden kétségen kívül áll, hogy az egy millió korona kihelyezése esetére, amikor tehát még betét adót alig fizet a pénztár, a fent kiszámított 58496 koronából 38496 kor. jövedelem marad. Ebből a város az alapoknak 300000 kor. után 4%-os kamat fejében 12000 kor., a kölcsöntöke 300000 kor. összege után 5-35% fejében 16050 kor., összesen 28050 koronát kifizet, úgy hogy a város közönségének közecélokra fordítható tiszta haszna 10000 koronánál is több lesz.

Ehhez hozzá kell fűznöm, hogy a fél millió betét 20000 kor. betétadója legfeljebb 2000 kor., a 10000 kor. tiszta jövedelem után az adója alig 500-1000 kor. lehet csak, amiből nyilvánvaló, hogy fentebb a költségek s al adók címén a 10000 kor. egy millió kihelyezésénél tulságos összegben vettem fel.

A forgalom mihamarabb várható növekedése után, tegyük fel, 2 millió kölcsön kihelyezése esetén a várható jövedelem 150000 koronát meghalad. A kiadások összege valójában még ekkor is alig fogja a 20000 koronát elérni. A másfél millió betét évi kamatai ekkor 60000 kor.-ra, a város közönségének kamattartozása a fentebb kiszámított 28000 kor.-ra fognak rugni, úgy hogy ekkor már a város legalább 40000 kor. tiszta jövedelemre számíthat.

Mindenesetre olyan tekintélyes jövedelem, a melyre való kilátás bármennyire vérmesnek tűnjék az fel, szükséges, hogy gyors elhatározást érleljen meg a város minden lelkes polgárában, a város, egyszersmind a maga s a jövedő érdekében.

Előterjesztett indítványaimmal ezt a célt szándékozom előre juttatni. Eanek a könnyebb s gyorsabb előmozdítása végett elkészítettem a létesítendő községi takarékpénztár alapszabálytervezetét s azt mellékelve a tisztelt képviselőtestületnek bemutatom s egyuttal utolsó indítványomat előterjesztem:

5. Határozza el a képviselőtestület, hogy a bemutatott alapszabályokat általánosságban s a szükségességnek látott módosításokkal és pótlásokkal együtt részleteiben is elfogadja.

Az alapszabály-tervezet kidolgozásánál a legtöbb hazai s néhány külföldi hasonló pénztártervezet alapszabályaiból válogattam össze azokat, amelyeket a legjobbnak véltem. Munkám ez a része nem mondható eredetinek, amint hogy nem

is lehetett célom újdonsággal előállani, amikor már jól kipróbált s bevált intézkedéseket találhattam.

Ujításnak látszik az intézet üzleti körének fejezetébe felvett (V. 83-88. §.) az az intézkedés, hogy a községi takarékpénztár a kereskedők, iparosok s vállalkozók számláira előlegek adásával s ezek számlabeli követeléseinek a behajtásával is foglalkozik.

Lényegében ez sem újítás; bent foglaltatik mindegyik takarékpénztár programjának abban a részében, amelyben a kereskedelem fellendítését és a hazai ipar pártolását tüzi ki legelső feladatának. Ettől a programjától csupán a keresztülvitel módjában tér el. A számlabeli követelések leszámítását rendszerint kifogástalan prima váltó adásától teszik függővé s egyebekben is annyira megnehezítik az ilyen természetű üzletek lebonyolítását, hogy arra is tekintettel, hogy az ilyen kölcsönöket a kereskedők és az iparosok semmivel sem kapják olcsóbban, mintha saját váltójukkal fordulnak hitelért a takarékpénztárhoz, az ily üzletek kötése majdnem a kereskedő és az iparos jóhitelének s anyagi érdekeinek megóvása szempontjából is, a lehetetlenséggel határos.

Több más város nemcsak községi, hanem részvényesekből alakult takarékpénztárának példáján okulva s több jóhitelű kereskedő és iparos felhívására vettem fel a tervezetben az V. 83-88. §-ait abban a reményben, hogy ez úgy a kereskedő s az iparosok érdekeit fogja szolgálni, mint a takarékpénztárnak is használni fog.

A takarékpénztárnak kárával nem járhat, mert az igazgatóságról fel lehet tételezni, hogy csak hitelre érdemes iparosok és kereskedők számláit fogja honorálni, váltó, tehát kezesek követelése nélkül s amellet az iparos és kereskedő teljes s minden irányu felelőssége mellett.

A takarékpénztárnak tehát csak hasznára válhatnak az ilyen üzletek, mivel nemcsak az előlegezésért, hanem esetleg csakis a behajtásért mérsékelt kamat-nyereséghez jut.

Vizsont az iparosra vagy a kereskedőre sem jár valójában veszteséggel, mivel, amint ők mondják, gyakran éveikig kötelesek egy-egy fizetőképes, de nehezen fizető egyénre várni anélkül, hogy emellet a várás mellett kint levő tőkájüknék kamatára számíthatnának.

A behajtásért való megbízásért fizetnék ugyan a takarékpénztárnak a behajtási illetéket, de ez busásan megtérülne részükre abban, hogy tőkájükhöz elég gyorsan hozzájutnak, amellet a rendszerint kielégítő eredményt biztosító felszólítással járó ódiomot is maguktól elhárították.

A tervezet elkészítésénél követett rendszer megállapításánál figyelemmel kell lennem arra, hogy a takarékpénztár ügykezelése a nyilvános számadásra kötelezett vállalatokra vonatkozó törvények alapján történjék s ez már magában véve is kizárja a városi kezelést.

Ebből, de meg azon okból is, mivel a városi tisztviselőket tulságos mértékben elfoglalja saját

foglalkozásuk körében reájuk rótt kötelességüknek a teljesítése, végül, mivel a tisztviselőktől nem is lehet várni, hogy a takarékpénztárnál is mint ahhoz értő tisztviselők működjenek, ez okból magába az üzleti körbe vágó ügyekbe beleszólást vagy intézkedési jogot reájuk ruházni alig tartok ólszerűnek.

A legfőbb fokon való intézkedési jog kétségtelen megilleti a város közönségét, mint a takarékpénztár gazdáját, a takarékpénztár vagyónának valóságos tulajdonosát. Ez okból vettem fel a tervezetbe a 19. §. 1-18. pontján kívül a 29. §-ban szabályozott határozat felüggesztési jogot.

Ezekhez képest a város közönsége választja a tisztviselőket, ezeknek fizetését meghatározza, őket elboosáthatja, megszabja a szedhető kamatok maximumát s intézkedik a nyereség felosztásáról, stb., stb.

A részletkérdésekbe s az üzletek lebonyolításának módozataiba bele nem avatkozhatik. Nem vezetne jóra, ha minden egyes üzlet megkötésébe a nagyközönség beleavatkozhatnék, de nehezéssé, sokszor lehetetlenné is tenné a gyors áttekintést, sürgős elintézését kívánó üzlet-kötéseket. A nagy közönség az alapszabályban megállapított jogait ugyanis a városi képviselőtestületi ülésen gyakorolja. Ezek a képviselőtestületi ülések sem formájukban, sem tartalmukban egyéb képviselőtestületi ülésektől semmiben sem különböznek. A községi törvény kellően biztosítja nemcsak a képviselőtestület tagjai, hanem a város minden polgára részére az ellenőrzési jogokat.

Bizvást bizom abban, hogy van még eszköz és mód arra, hogy Zalaegerszeg városát abból az örvényből, amely felé gyors léptekkel közeledik, vissza lehet rántani, hogy arra ez az egyetlen mód. Ez az egyetlen mód arra, hogy a város segítsen magán és ne mástól reméljen segédelmet.

Bizvást bizom abban, hogy a város képviselőtestülete nem fog visszariadni attól a látszólagos áldozattól, amelyet az indítványaim elfogadása által nyújt, talán egyelőre nem magának, hanem a jövedő nemzedéknek, a város jövedőjének.

Késedelemre, halogatásra nincs idő. A város eddig nem segített magán. Talán ezért nem segítette meg eddig az Uristen sem.

Kiváló tisztelettel:

Dr. Jámber Márton
városi ügyész.

Piaci áraink a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként

	minőség szerint	Kor. 100	Kor. 50
lúza		13.20	—
rozs		9.—	—
árpa		7.—	—
zab		7.—	—
tengeri		8.75	—

Cs. és kir. udv. fogorvos

Dr. J. G. Popp Anatherin

száj- és fogvize 2.80,
2.—, 1.— Fog-crème
60 f. Valódi csakis, ha
céggemmel van ellátva.

Magyarországon 1850 óta közkedveltségű, mint egyetlen tanárok által ajánlt legerőteljesebb, legegészségesebb és leghatékonyabb fogszer.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy a Weisz Ede-féle házban, — a vármegyeház átellenében — levő iroda-helyiségemben **tűzifára**, különféle **kőszénre**, **koksra** és **faszénre** megrendeléseket felveszek. Törekvésem az, hogy a t. közönséget pontosan kiszolgáljam.

Kiváló tisztelettel

Weinberger H. és fia.

A világ legértékesebb MALÁTA-SÖRE
HERCULES-SÖR

Kitűnő ízű, étvágyfokozó, csekély szesztartalma, nem romlik. Kiváló hatású soványok, vérszegények, gyengélkedők, lábbadozók, tüdőbetegek, idegesek, álmatlanoknál és szoptatóknál.

Főraktár: **Kummer Gyula és Gyarmati Vilmos cégeknél.**

Szőlőbirtok eladás.

A tulajdonomat képező Jánka hegyi 8 és fél katasztrális hold területű, részben amerikai vészszőlővel telepített szőlőt, szántót, kaszálót, gyümölcsösöt szabadkézből eladom.

A feltételek nálam megtudhatók. Zalaegerszeg, 1909. október 8.

Fangler Béla

árvaszéki ülnök.

M-i-t? -- „Papa megengedte! Hisz' valódi Jacobi-féle” Antinicotin-cigaretta-hüvelyek fadobozban!”

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi! Minden fadoboz egy érdekes bűvészkártyát tartalmaz.

Fillinger József
— hordógyára —
Ajánlja:
**hordóit,
kádjait**
minden nagyságban.
Arjegyzéket kívánságra küldök.
Fillinger József
Ráczváros (Pécs mellett.)

575, 610/v. 1909.

Árverési hirdetés

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. te. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. jbiróság 1909/V. 826., 855. sz. végzése által a *Pollák Miksa* végre-

hajtató javára 83 K 77 ftőke, ennek 1909. évi február hó 15-től járó 5% kamatja, úgy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírósággal lefoglalt 730 K-ra becsült épületfa és sertésből álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis Zalaegerszegen leendő eszközlésére 1909 évi október hó 19-ik napjának délután 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. te. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladotni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. te. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1909. évi október 1-én.

Nagy Sándor kir. bir. végrehajtó.

HIRDETÉSEK

felvételnek

A KIADÓHIVATALBAN

UNGER ANTAL

könyvnyomdája

ZALAEGRSZEGEN.

== Készít ==

mindennemű nyomtatványokat a leg-
szébb kivitelben.

A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület áruraktárában

mindennemű gazdasági szükségletet képező anyagok és eszközök jutányosan beszerezhetők.

Ajánljuk a közeledő téli időnyre való tekintettel a besztecebényai posztógyár által készített magyar gyártmányu

lópokrócainkat.

Elvállaljuk a t. gazdaközönség gépszükségletének beszerzését, melyet az eredeti gyári árban számlázunk.

Vásárolunk mindennemű heremagvakat a legmagasabb napi áron.

Bővebb felvilágosítással és árajánlással készséggel szolgál

A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala.

Keil-lakk

legkitűnőbb mázolószert puha padló számára.

KEIL-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.

KEIL-féle fehér »Glazur« fénymáz 90 fillér.

KEIL-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fillér.

KEIL-féle szalmakalap-festék minden színben.

KEIL-féle legfinomabb cipő-erém 30 fillér.

Mindenkor kaphatók: **Ján Ferenc** cégnél Zalaegerszegen.

VESZEK

diót, mákot, üres olajos
és petroleumos hordó-
kat legmagasabb napi

áron.

Komlós M. Miksa

ZALAEGRSZEGEN.

Hölgyek

figyelmébe.

Értesitem a n. é. közönséget,
hogy az összes raktáron levő
nyári pongyolákat és gyermek-
ruhákat gyári árban eladom.

Felhívom a szives figyelmet arra,
hogy üzletemben a legolesóbban
kitűnő minőségű kész pongyolák
kaphatók.

Elsőrendű anyag, kitűnő szabás.

Sokkal olcsóbb, mint a házilag
készített ruha.

Szép kötények olcsón kaphatók.

Lusker Jánosné.

AKI BUTORT

Budapestben akar vásárolni,

saját érdekében cselekszik, ha vásár-
lás előtt megtekinti a

„BUDAPESTI ASZTALOS IPARTESTÜLET”

védnöksége alatt álló

Butorcsarnok és

hitelszövetkezet

árucsarnokait, melyek a következő
helyeken vannak:

VIII., József-körút 28. szám.

(Bérmocsis-utca sarkán.)

IV., Ferenciek-tere 1. sz.

(a királyi bérpalotában).

Ezen szövetkezet az „Országos Központi Hitel-
szövetkezet” tagja s ennek felügyelete alatt áll.

Vásárlási kényszer teljesen kizárva.

Stilszerű, modern berendezések.

Szavatosság az áru minőségeért.
Jutányos árak!

Az árucsarnokba kizárólag elsőrangú
budapesti asztalosok és kárpitosok
dolgoznak.

Ritka

alkalom ! alkalom
még még
rövid ideig!! rövid ideig!!

Finom férfi gyapju kalap	3 K-tól feljebb
» » nyúlszór »	5 » »
» » cheviot öltöny	25 » »
» gyermek lüster »	9 korona
» » mosó »	3 » »
Férfi pique elejü ing	2.70 »
» szines » »	2.80 »
» angol sephier »	4.50 »
» selyem nyakkendő drb	— 50 »
» glació-keztü pánya	2.40 »
» kötött harisnya pánya	— 42 »

Megtekinthető vételkényszer nélkül

KOREIN VIKTOR

„KALAPKIRÁLY”-nál.

Hirdetés. Perlakon a Fő-
szám alatt már 24 év óta fenn-
álló és igen **jó forgalmu**
mészáros- és hentes-üzlet

a tulajdonos betegsége miatt
azonnal bérbeadó.
Bővebbet a tulajdonos.

Panác Pál.

Sok pénzt

takaríthat meg, ha most nálam
bevásárol. Ugyanis jövő hóban üzlet-
temet tetemesen **megnagyobbítom**
s a raktáramon levő összes cikke-
ket f. hó 15-től november hó 5-ig
mélyen leszállított árban hozom
forgalomba. Különösen üveg, por-
cellán cikkekben nagy az árengedmény
ugy, hogy boros pohár **csiszolt**
már 4 K, vizes pohár csiszolt már
6 krtól kezdve kapható. Tea esz-
szék párja 10 któl feljebb, Tea
servis remek kivitelü 3-50 frt.
Harisnya, tricót »kesztü«-féle igen
olesóért, **fekete** női bőr kesztü
80 kr. párja. Férfi nyakkendő
dívatos egyszínü **70 fillér** minden
szinben.

Győződjön meg mindenki saját
érdekében.

Tisztelettel

Deutsch Herman

közp. áruház tulajdonosa.

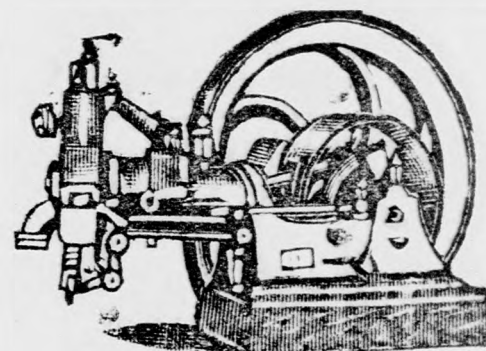
Nagymennyiségű zöldojtvány-eladás.

Gyökere és sima Riparia Portális alanyon ojtottak,
minden betegségtől mentesek, kifogástalan fajtiszták,
amiért szavatolok. A fajok nevei a következők: Margit,
Mézesfehér, Nemes Kadarka, Oportó, Nagy Burgundi,
Tramini, Szilvaszölő, Püspökszölő, Bakator, Piros és
Fehér Saszla, Piros és Fehér Kecseszemű, Passatui,
Fürmönny, Rakszölő, Ezredéves, Kossuth Lajos, Hárs-
levelü, Liszttestehér, Mustosfehér, Ezerjő, Sárga Musko-
tály, Zöld Szilváni, Glasz Rizling, Jufark, Sárfehér,
Leányka, Delaváre, Pozsonyi Fehér, Muskát Hamburg,
Muskát Otonel, Aramon, Kadarka. Ugyanebben a
fajokban nemes vesszők is kaphatók. Két milliós fás,
párosításhoz való Riparia Portális vessző is van eladó
6 mm. vastagságtól felfelé. Ezre 20 K. I. oszt. fás
Portális ezre 100 frt., I. oszt. zöldojtványok ezre 80 frt.,
válogatott, igen erős, hiánypótlásra ezre 100 frt., I. oszt.
sima, zöldojtvány válogatott ezre 50 frt., rendes sima
zöldojtvány ezre 40 frt., I. oszt. gyökere Riparia Por-
tális vessző ezre 20 frt., II. oszt. gyökere Riparia Por-
tális vessző ezre 12 frt., I. oszt. sima Riparia Portális
ezre 10 frt., II. oszt. sima Riparia Portális ezre 6 frt.,
direkttermő Otelló-vessző ezre 5 frt. Megrendelések őszi
és tavaszi szállításra is elfogadhatók. Megrendelések
esetén az árak egyharmad része előlegül elküldendő,
a többi árfizetése pedig utánvétellel történik.

Csepány Mihály bortermelő és ojtványké-
szítő Gyöngyös, Tó-utca
Kálvária part alatt, 12584.

Drezdai Motorgyár Rész.-Társ.

Németország egyik legrégebb és leg-
nagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányú
Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-
motorokat és lokomobilokat
valamint **Szivógázmotorokat.**

Meglepő ujdonság!
EGYETEMES GENERATORUNKKAL

a tényleges lóerő

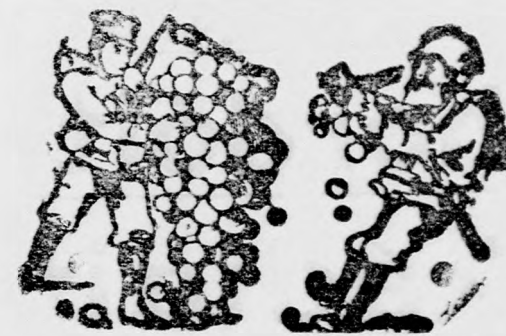
óránként csak kb. 1 fillérbe kerül.

Vezérképviselet:

GELLÉRT IGNAC és TÁRSA

Budapest, Teréz-körút 41. :: Telefon 12—91.

Legmesszebbmenő jótállás! Kedvező fizetési feltétel!

Szőlő-oltványokat

szállít amerikai sima és gyökere vesszőket kül-
lönféle fajokban, **fajtisztaságért jótállva**
legdusabb választékban a már évek óta elsőnek
és legmegbízhatóbbnak ismert:

Kisküküllőmenti
első szőlőoltvány telep.

TULAJDONOS: **CASPARI FRIGYES.**

Medgyes 118. sz. (Nagyküküllő megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéről érke-
zett elismerő levelek, emellett minden szőlőbirtokos
megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől
ugy szó-, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának
fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

„Evoe“ -

haj-
csodaszer
bebizonthatólag
hatásos.

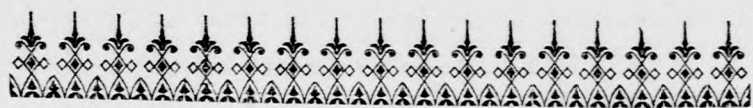
Kopaszság, hajhullás, hámlás elleni szer. »Evoe« erősíti és frissíti a fejbőrt, erősíti és elősegíti a haj növekedését. Egy nagy üveg ára, igen kiadós, 5 korona, három üvegé 12 korona.

„Evoe“-csoda-krém ránc, vimmerli, redő, bőrtka ellen Nagy tégegy 4 korona.

„Evoe“ keleti szépitőszappan 1 kor. — Utánvétellel.

Az „Evoe“-társaság főraktára:

Wien, II—518. Praterstrasse 518.

Szőlőoltvány,

szőlővesszőről és borról nagy képes árjegyzékemet

INGYEN

és bérmentve küldöm meg, a ki címét tudja. Ezen könyvet még az is kérje, a ki rendelni nem akar, mert ebből megtanulhatja a szőlőtelepítést s emellett sok szőlőkép van benne. Szőlőoltványokból és más egyéb európai és amerikai sima és gyökeres vesszőkből, a világhírű Delawareből állandóan több millió készlet eladó, olesó ár mellett. Több ezer elismerő levél, közte több hercegi és grófi uradalomtól.

Cím: Szücs Sándor fia, szőlőtelepe,
Bihardiószeg.

TÖRLEY
PEZSGŐ

ROPS

biztonsági
gyorsfűző.
Tűzveszély
kizárva.

Ha felborul, elalszik.

Szész ki nem folyhat.

Szészfogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasáru és háztartási
cikkekkel árusító üzletekben.

Ha valahol nem kapható, szíveskedjék
hozzánk fordulni.

Képes prospectus ingyen és bérmentve.

ROPS Fémáru Részv.-Társ.
BUDAPEST, V., Külső-Váci-ut 74/84.

Helybeli elárusítók:

R. Zeisler, Fenyvesi Miksa,
Hubinszky Adolf, Deutsch
Hermann.

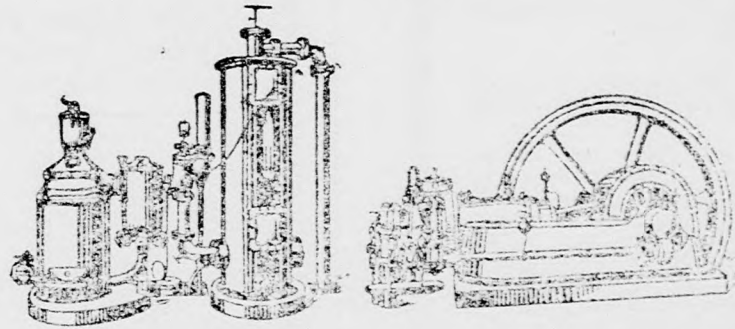
Figyelem!

Mielőtt mótort vesz, kérjen tőlünk ajánlatot, mert a világon a legjobb az eredeti **BENZ** szivógázmotor.

Anthrazit, faszén, brikett és hasonló tüzelőanyagokhoz egyaránt alkalmas.

Bármily nagyságban azonnal szállíthatók.

Kedvező
fizetési
feltételek!

Olcsó
árak!

Benzin-, gáz- és nyersolajmotorok leggyorsabb kivitelben.

Gazdasági és ipari célra legmesszebb menő szavatosság mellett kaphatók

KALMÁR és ENGEL motor- és gépgyárában
BUDAPEST, V., Lipót-körut 22. szám.

Árjegyzék ingyen!

Szakember kiküldetése díjtalan!

SCHULHOF ADOLF

Nagykanizsai borkereskedő

elhalálása folytán körülbelül 2000 hektoliter törés- és pudvamentes állapotban levő raktár- és transporthordó minőség szerint 5 koronától felfelé eladásra kerül. Hibátlan 700 literes törkölyös hordó ára 24 korona darabonként.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés

Köhögés, rekedtség és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatású

Egger mellpasztillái,

az ötvágyat nem ronjták és kitűnő ízűek

Doboza 1 korona és 2 korona
Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, V., Váci-körut 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított

Kapható Zalaegerszegen: Hrabovszky Rezső, Kaszter Sándor, Kocsuba Emil, Sümegen: Kossa Gusztáv, Zalaszentgróton: Botfy Péter gyógyszerházaikban.

MAGYAR SANGERHAUSENI GÉPGYÁR R.-T.

vasöntöde, gép- és rézműgyár, BUDAPEST, V., Csáklya-u. 3.

SPECIÁL-
GÉPGYÁR: szeszgyárak és szeszfinomítók
élesztőgyárak
keményítő-syrup- és dextrin-gyárak

teljes gépészeti berendezése.

Átalakít meglévő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is.

Nemzetközi szeszértékesítő- és erjesztőipar-kiállítás Bécs, 1904.

Nagy állami érem.

Legnagyobb kitüntetés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy

kézimunka minta előnyomdám

a mai kor igényeinek megfelelő legdivatosabb mintákkal u. m. zsinorozáshoz füzérekkel (girland) vánkossarkokkal, legújabb monogram- és sablonokkal kibővítettem és tovább folytatom.

Monogram- és más himzéseket jutányos áron készítek.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve tisztelettel

Freisager Vilma.

Berzsenyi (Csécsi) u. 6. sz.

BŐRATKA

pattanás, kiütés

stb. a fiatalságnál mindkét nemnél, különösen a kifejedés időkörében fordul elő s az arc rutkinézését okozzák.

Falusi nézetek szerint a javulás a többszöri vértisztító teanedvek élvezése által várható, amely azonban a reményeknél többet nem hoz. Mert éppen fiatal szolid egyéneknek a vér rossz betegségeket okozhat, míg itt egy valószínű betegségről van szó, melynek kezelése természetesen az orvos közreműködése anélkül is szükséges. Tisztán kozmetikai szépség ápolásnál főleg arra kell ügyelni, a meglevő zsírpelleteket esténként a zsírpórusokon át eltávolítani. Ezután egy mosakodás szükséges, lehetőleg meleg vízben a

Zucker-féle szab. gyógyszappannal

a használati utasítás szerint. Ha a bőr lehámlik, akkor a szappan használatával egy ideig fel kell hagyni s csak Zucker-szappan és Zucker-krém használatával egyetemben alkalmazunk mindaddig, míg a bőr sima lett, amely után a Zucker-féle szabad. gyógyszappan használatát ismételni kell. Ezen eljárás betartása nagyszerű eredménnyel jár: Mitesser, bőrszír, pattanás, ha na fölt stb. rövid időn belül eltűnik, a bőr sima, tiszta, puha, gyöngéd, egészséges és feszes lesz. Hogy a baj vissza ne jöjjön, a Zucker-féle szabad. gyógyszappan, a Zucker-krém és a Zucker-szappan állandó használatát igen ajánlatos.

A megrendelésnél a következő különbségre kell ügyelni:

Zucker szabad. 35%-os gyógyszappanja a leg-hathatósabb és legnagyobb. Darabja 2.50 kor.
Zucker szabad. 15%-os gyógyszappanja hatásában és mennyiségében gyengébb. Darabja 1 kor.
Ehhez való Zucker-krém (zsírtalanító) a bőrkeménykedést gyöngy. Egy tubus ára 2.50 kor., kis tubus 1.25 kor.

Valódi Zalaegerszegen Kaszter Sándor gyógyszerterében kapható.

Egy jó házból való fiu tanulóul

azonnal felvétetik UNGER ANTAL könyvnyomdájában Zalaegerszegen.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult közhívnél, oszónál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára az üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és ügyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerterében a „Arany oroslánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Radó Henrik

női divatkereskedése Zalaegerszegen.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy az őszi és téli árúk már megérkeztek. — Dus választékban raktáron vannak: kész női aljak és kész bluzok, selymek, esipkék, bársonyok, esipkeszővetek, fekete női és uri ernyők, női és uri nyakkendők, gummiövek, szalagok, női kesztyűk, derékfűzők, gyermekruhák, alszoknyák,

szőrmeárúk.

Brauner Ödön budapesti nagykereskedő mintagyűjteményei az őszi és téli idényre megérkeztek.

Sirkoszoruk igen nagy választékban!

Pécsi Hamerli-kesztyűk!

Jelszavam:

Kevés
haszon,
nagy
forgalom!

Kitüntetve:

az ezredéves kiállításon kiállítási éremmel,

1896 május 14-én az Országos Iparegyesület által díszéremmel.

KESZLI FERENC

butor-asztalos

Zalaegerszeg, Csányi-utca 41. sz.

Kitüntetve:

az 1900 évi párizsi világkiállításon ezüst éremmel,

az 1904 évi soproni kiállításon arany éremmel.

Raktáron tart és megrendelésre készít

BUTOROKAT

intarziái berakással, kiváló minőségű anyagból, ugymint: tölgy, bükk, dió, cseresnye, szil, kőris, jávor, mahagóni, amerikai dió, és körtefából.

Alkalmi vétel!

ÉRTESETÉS.

Olcsó árak!

Van szerencsém a n. é. építő- és építettő közönség szives tudomására adni, hogy zalaövi deszkametszőmön jó minőségű, zsiros-, vörösfenyő-deszka, padló, heveder, lécz, valamint asztalosok részére legjobb minőségű fehérfenyő deszka és padló, valamint tölgy-deszka és heveder régi árait, a felhalmozódott nagy készletem miatt

mélyen leszállítottam.

Tehát aki faanyagszükségletét olcsón, jutányosan akarja beszerezni, az

zalaövi metszőmön meglepő olcsó árak

mellett eszközölheti.

Nagyobb vételeknél külön árengedmény!

Tisztelettel

FRIM JÓNÁS

gőzfűrésztulajdonos

Zalaövön.